

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Diplomová práce

Tablíghí Džamá'at
Václav Červinka

Plzeň 2012

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
Katedra blízkovýchodních studií
Studijní program Mezinárodní teritoriální studia
Studijní obor Kulturní antropologie Předního východu

Diplomová práce
Tablíghí Džamá‘at
Václav Červinka

Vedoucí práce:

Mgr. Daniel Křížek, Ph.D.

Katedra blízkovýchodních studií

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2012

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen
uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, červen 2012

.....

OBSAH

1	ÚVOD	6
2	KOŘENY TABLÍGHÍ DŽMÁ‘AT A JEJÍ VZNIK	7
2.1	Islám v Indii	7
2.2	Dár al-‘ulúm v Deobandu	9
2.3	Počátky Tablígí Džamáat	11
2.4	Mawláná Muhammad Iljás	12
3	IDEOLOGIE TABLÍGHÍ DŽAMÁ‘AT	21
3.1	Ideologický základ	21
3.1.1	Kalima Tajíba (článek víry)	22
3.1.2	Salát (modlitba)	23
3.1.3	‘Ilm (vědění) Dhikr (připomínání si, paměť)	23
3.1.4	Ikrám i Muslim (úcta k muslimovi)	24
3.1.5	Ichlás i Nía (Upřímnost záměru)	25
3.1.6	Tafrígh i Waqt (hodnota času)	26
3.2	Metody činnosti	26
3.3	Role ženy	30
3.4	Základní literatura	33
4	ORGANIZACE A STRUKTURA TABLÍGHÍ DŽAMÁ‘AT	36
4.1	Vývoj po smrti Muhammada Iljáse	36
4.1.1	Mawláná Muhammad Jusúf	36
4.1.2	Mawláná In‘ámul Hasan	39
4.2	Organizační struktura	41
5	TABLÍGHÍ DŽAMÁ‘AT VE SVĚTĚ	44
5.1	Jihovýchodní Asie	45
5.2	Afrika	46
5.3	Evropa	51

5.4	Severní Amerika.....	56
5.5	Austrálie	59
5.6	Bišwa Idžtima Světová kongregace	60
6	KONTROVEZE KOLEM TABLÍGHÍ DŽAMÁ‘AT	62
6.1	Tablíghí Džama‘át a politika	62
6.2	Podezřelé aktivity kolem Tablighí Džamá‘at	68
6.2.1	John Lind	70
6.2.2	Richard Reid	71
6.2.3	José Padilla	72
6.2.4	Mohammed Bouyeri.....	73
6.2.5	Útoky v Londýně 7. 7. 2005	73
6.3	Abbey Mills Mosque	76
7	ZÁVĚR.....	82
8	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	84
8.1	Monografie	84
8.2	Odborné články (JSTOR a Ebesco)	85
8.3	Internetové zdroje.....	86
9	RESUME	89

1 Úvod

Ve své diplomové práci zabývám fenoménem obrody islámu. Za použití dostupných pramenů, monografií a internetových zdrojů se pokusím přiblížit vznik a existenci významného transnacionálního hnutí pro obrodu islámu Tablígí Džamá‘at.

První kapitola se věnuje historické přítomnosti fenoménu islámu na indickém subkontinentu a následně sleduje jeho vývoj až k zakladateli organizace Muhammadu Iljásovi, jeho životu a dílu. Ve druhé kapitole je podrobně popsána ideologie a rituální praxe hnutí, zaměřuji se zde i na otázku role ženy v její misijní činnosti a v závěr kapitoly je zaměřen na literaturu reprezentovanou *Fadá‘il Amali*. Třetí kapitola se detailně věnuje vývoji hnutí po smrti zakladatele a za jeho nástupců Muhammada Jusúfa a In‘ámul Hasana. Ve druhé části kapitoly se snažím o přiblížení organizační struktury hnutí. Ve čtvrté kapitole je zaměřena na rozšíření hnutí mimo indický kontinent do Asie, Afriky, Evropy a dále na západ. Závěrečná kapitola pojednává o kontroverzních otázkách spojených s Tablígí Džamá‘at. Rozebírá vztah hnutí k politice a spojitost s teroristickými organizacemi. V závěru jsou zmíněna kontroverzní výstavba největší mešity v Evropě v centru Londýna.

V práci vychází především z anglických monografií a vědeckých studií z databází EBESCO, Jstore a široké škály internetových zdrojů.

V práci je použito přepisu arabských jmen a termínů dle transkripce užívané profesorem Kropáčkem v knize Duchovní cesty islámu. Ostatní jména například z urdštiny jsou přepisovány aby odpovídali originálu.

2 Kořeny Tablíghí Džmá‘at a její vznik

2.1 Islám v Indii

Islám pronikal na indický subkontinent již od sedmého století. Na počátku třináctém století vznikl sultanát v Láhauru, čímž v Indii napevno zakotvil a stal se oficiální ideologií vládnoucích vrstev. Šíření Islámu pomohla jednoduchost a srozumitelnost základního učení. Na rozdíl od domácího hinduismu, islám nedisponoval kastovním systémem a byl určen všem bez rozdílu postavení. Indie byla považována za zemi „mírové dohody“ tedy *dár as-sulh*¹, i přesto se islám musel na indickém kontinentu vypořádat s původními domácími věroukami, jako byl dominantní hinduismus nebo v té době již ustupující buddhismus.

Na indickém subkontinentu se významně rozvíjela islámská mystika. Nejvýznamnějším mystickým řádem, *taríqou*, byla čišťija² založená na přelomu dvanáctého a třináctého století Mu‘ínuddínem Muhammadem Čištím, která přejala některé hinduistické, jogínské a buddhistické prvky. Středobodem učení tohoto řádu je koncept jednoty všeho Bytí, *wahdat al-wudžúd*, která je sama o sobě blízká Védántě. Synkretismus se projevoval i v lidovém islámu, kde byl ke kultu světců řazen také Krišna.³

V Indii se rozvíjelo mnoho synkretistických hnutí a sekt, z nejvýznamnějších je snaha velkého mughalského panovníka Akbara, který s dvorním historikem Abd al-Fadlem založil náboženství *dín-i iláhí*, monoteismus spojující islám s prvky hinduismu, pársismu a džinismu. Toto učení pro kritiku sunitských duchovních nepřežilo své zakladatele.⁴

¹ Kropáček, L. (1970): Moderní islám I. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. s. 66

² Trimmingham, J. S. (1971): The Sufi orders in Islam. London: Oxford University press. s. 177-178

³ Kropáček, L. (1970): Moderní islám I. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. s. 66.

⁴ Tamtéž s. 66

Na indickém kontinentu se v patnáctém století rozšířila šíitská Ismá'ílíja. Hlavní střediska obou větví Ismá'ílíje, jak Khodžů tak Bohorů⁵ sídlí v Indii dodnes.

Kromě tolerantních synkretických směrů se objevovaly i islámské směry vyznačující se nepřátelstvím k hinduismu a za některých vladařů docházelo k represím proti nemuslimským náboženským obcím. Převážně šlo o zavádění speciálních daní, kromě klasické daně z hlavy *džizja* se uplatňovaly daně z obřadů. Proti synkretistickým tendencím vystupoval i významný mystik a příslušník řádu naqšbandíja Šajch Ahmad Sirhindí, jenž se snažil svými dopisy působit na mughalský dvůr. Snaha o očištění islámu nabývala na významu v osmnáctém století s postupujícím úpadkem politické moci mughalské říše.⁶

Počátky jak indických tak pákistánských modernizačních proudů se odvozují od islámského myslitele Šáha Walíjulláha ad-Dihlawího, žijícího v letech 1703-1762. Žil v období rychle ustupující politické moci mughalské říše i úpadku islámské společnosti. Jeho životním cílem byla snaha o záchranu a obrodu islámu. I když ve svých pracích kritizoval degeneraci súfismu, sám byl členem řádu naqšbandíja. Jeho záměrem bylo spojit reformovanou *sunnu* se súfismem. Šáh Walíjulláh je autorem přibližně padesáti filozofických a teologických děl, sám dokonce překročil určité tabu a přeložil Korán do perštiny. Jeho stěžejním dílem je traktát *Hudždžat Allah al-báligha*, neboli Svrchovaná argumentace Boží. Dnes se k jeho odkazu hlásí nejrůznější modernistické i ortodoxní muslimské proudy v Pákistánu, jelikož Walíjulláh se snažil o spojení ortodoxie s novými přístupy, jejichž cílem je obnovení islámské společnosti. Na počátku devatenáctého století se jeho myšlenky prakticky uplatnily

⁵ Ismá'ílíja se v jedenáctém století rozštěpila na východní větev, tedy na Bohory, a na západní-Khodžové, liší se postojem k posloupnosti imámů

⁶ Kropáček, L. (1970): Moderní islám I. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. s. 67

v sociálně politických hnutích proti vnitřnímu rozkladu a začínající vnější cizí nadvládě.⁷

V roce 1803 bylo Dillí obsazeno Angličany a mughalská vláda se stala loutkovou institucí v rukou Východoindické společnosti, přičemž Angličané se v zemi již angažovali v kulturní sféře, když roku 1781 založili kalkatskou islámskou madrasu, která sehrála významnou roli při šíření urdštiny, a v roce 1791 sanskrtskou kolej v Banárasu.⁸

Pocit pokoření z podrobení se nemuslimům vedl ke vzniku bojovných hnutí s programem ozbrojeného džihádu. První takové hnutí vedl syn Šáha Walíjulláha Abdal'azíz a jeho potomci. V zájmu hnutí se šířila urdština na úkor perštiny a druhý syn Walíjulláha Abdalqádir přeložil Korán do urdštiny. V Bengálsku se objevilo rolnické hnutí *Fará'idíja* bojující proti britské nadvládě a hinduistickým vlastníkům půdy. Vzniklo také hnutí *Taríqa-i Muhammadíja*, jejíž cílem bylo nastolení muslimského teokratického státu založeného na zásadách raného islámu. Po porážce Velkého protibritského povstání v letech 1857-59 dochází částečně k opouštění teorie ozbrojeného džihádu, a některá hnutí přecházejí na taktiku mírového duchovního odporu jako učení deobandské školy.⁹

2.2 Dár al-'ulúm v Deobandu

Seminář *Dár al-'ulúm* „Dům věd“ byl založen v roce 1866 Mawlánou Muhammadem Qásimem pocházejícím z aristokratické rodiny, jenž byl jedním z následovníků učení Šáha Walíjulláha a který usiloval o nezávislost Indie. Sám se účastnil povstání, byl zatčen a odsouzen. V šedesátých letech byl propuštěn na amnestii. Za příčinu porážky pokládal nepřipravenost indické společnosti na sjednocení proti

⁷ Kropáček, L. (1970): Moderní islám I. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. 67- 69

⁸ Tamtéž s. 69

⁹ Tamtéž s. 70- 71

anglickému boji Rašidem Ahmadem Gangohím ve městečku Deoband v severoindickém státě Uttarpradeš.¹⁰

Toto hnutí se zformovalo jako odpověď na neúspěšné Velké indické povstání a proti britské nadvládě, dále rovněž proti pronikání křesťanské misijní činnosti. Od svého založení se stalo centrem protianglických nálad části muslimských vzdělavců. Z osnov *Dár al-‘ulúm* byl vypuštěn anglický jazyk a anglická literatura. Deobandské hnutí se opírá o sunnitský islám a uznává hanafijský právní směr. Příslušníci tohoto hnutí jsou přívrženci striktní islámské ortodoxie a v mnohém se inspirovali saúdskoarabským *wahábismem*.¹¹

V období formování deobandského učení se prosadil striktní odpor proti prvkům *mu‘tazily*, hlavní důraz je kladen na Korán a na hadíthy. V sociokulturních otázkách odmítají některé nežádoucí novoty přinášené koloniální správou jako *bid‘a*. Snaží se o znovunastolení pravého islámu, čemuž za vzor slouží původní islám doby Prorokovy. V hnutí se také objevily mystické prvky, kdy mnoho ‘álimů přešlo asketický způsob života a studenti přicházeli hledat zaslíbení do sebe vyvanutí do Boží lásky.¹²

Jako reformní hnutí se snažilo napodobením způsobů raného islámu šířit Boží slovo mezi nevěřící a špatné muslimy. Opírali se o vynikající znalost koránských veršů, prostřednictvím nich bojovali proti nežádoucím aspektům v tehdejší muslimské společnosti, proti synkretickým vlivům, proti slavnostem, rituálům životního cyklu a proti uctívání svatých. Samozřejmě bojovali proti šíitskému živlu pevně usazenému na indickém subkontinentu a proti jejím rituálům, hlavně *ta‘zija*, což je nejniternější šíitský svátek připomínající hrdinskou smrt imáma al-Husajna v bitvě u Kerbelá. Deobandské učení považuje

¹⁰ Kropáček, L. (1970): Moderní islám I. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. s. 71

¹¹ . Tamtéž s. 71

¹² . Tamtéž s. 71

všechny tyto prvky nabalené na původní islám jako neautentické a zavrženíhodné.¹³

Část deobandské obce bojovala proti Barlewískému hnutí. Toto hnutí vzniklo na základě učení Ahmada Rizá Chána Bárelvího (1856- 1921). Jednalo se o sunnitské muslimy, taktéž uznávající hanafíjský madhhab, nicméně přijímali súfijskou tradici. Významné je pro ně velebení Proroka, uctívání svatých a s tím spojených poutí k chrámům a hrobkám svatých. Centrum hnutí se původně nacházelo v severní Indii ve městě Bareilly.¹⁴

2.3 Počátky Tablíghí Džamáat

Tablíghí Džamáat hlasatelská skupina nebo skupina pro šíření islámské víry byla založena v roce 1927 v Mewatu v Indii, jedná se o nezávislé trans-nacionální hnutí pro šíření a ozdravení islámské víry. Tedy o organizaci na ideologických základech deobandského hnutí, která vznikla jako odpověď na hinduistickou sektu *Arja Samaj*, jenž byla podle Muhammada Iljáse hrozbou pro nepraktikující muslimy. Cílem Tablíghí Džamáat bylo šíření víry a obnovení duchovního zápalu uvnitř muslimské komunity, která byla oslabena hinduistickými prvky. I když stála na základech deobanského hnutí distancovala se od jakéhokoliv spojení s politikou.¹⁵

Hnutí se šířilo v komunitě ve všech vrstvách, snahou bylo co neblíží návrat k ideálu života Proroka, a to uvnitř komunity *meoských* muslimů i široké muslimské populace v Indii, kde bylo mnoho skupin muslimů

¹³ Kabir, H. (2009): Replicating the Deobandi model of islamic schooling: the case of a Quomi madrasa in a district town of Bangladesh. *Contemporary Asia* Vol. 17 s. 416- 418

¹⁴ Kropáček, L. (1970): *Moderní islám I*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství. s. 71

¹⁵ Ali, J.A. (2003): Islamic Revivalism: The case of Tablíghí Jmaat. *Journal of minority Affairs* Vol. 23 s. 173- 176

nepraktikujících nebo dokonce odpadlých od víry. Cílem tedy bylo oživení a ozdravení těchto skupin. Podle Muhammad Ijása muslimové hrubě zanedbali pravé učení, muslimské bohaté vrstvy zdegenerovaly vlivem luxusního života, přičemž někteří víru zavrhli úplně. Dále pak kritizoval muslimské učence za to, že se uzavřeli ve svých *madsrasách* a mešitách a zanedbávali povinnosti vůči *ummě*. Odmítá rozdělení mezi učené *‘ulamá* a laiky a tvrdí, že odpovědnost za šíření víry má celá komunita, je to povinností každého muslima. Zformuloval povinnost putovního kázání a šest principů, kterými se členové řídí.¹⁶

Na základních principech se zorganizovalo hnutí Tablíghí Džamáat. Z původně regionální hnutí se postupem času stala transnacionální organizace působící po celém světě.

Jedním z významných činitelů na rozšíření hnutí byly sociálně ekonomické faktory. Navzdory tomu, že byli meoští muslimové držiteli většiny úrodné zemědělské půdy v Mewatu, jednalo se většinou o drobné rolníky. Díky zadlužování u hinduistických Baniánských obchodníků přišlo mnoho rolníků o své majetky. To posilovalo muslimskou identitu proti hinduistům, mimo jiné i pro jejich uplatnění v britské koloniální správě.¹⁷

2.4 Mawláná Muhammad Ijás

Zakladatel hnutí Muhammad Ijás byl spřízněn se dvěma významnými rodinami *‘ulamá* z města Džandžán a Kándhala v okrese Muzaffar Nagar ve státě Uttarpradeš. Otec pocházel z rodinné větve z Jhánjhánu a matka z Kándhaly. Kořeny Džandžalské větve sahaly

¹⁶ Ali, J. A. (2010): Tablígh Jamáat: A transnational movement of Islamic faith regeneration. *European journal of Economic and political Studies* 3. s. 103- 105

¹⁷ Tamtéž s. 105

k osobě Mawlány Muhammada Ašrafa z doby vlády Mughalského panovníka Šáhdžahána, jenž vládl v letech 1627- 1658. Druhá část rodiny z města Kándhala odvozuje svůj původ od kádího Šajcha Muhammada z doby panování Muhammada bin Tughlaka, sultána Dillí vládnoucího mezi léty 1325 až 1351.¹⁸

Obě rodiny měly vazby jak na kolej v Alígarhu tak i Deobandu. Mnoho ‘ulamá z Kandhalské větve na Alígharské koleji studovalo a pracovalo, některé dokonce zaměstnávala britská koloniální správa. Ženy z těchto rodin byly vedeny k úctě k náboženskému vzdělání a byly učeny Koránu a tradici. Některé, jako například matka Muhammada Iljáse, Korán uměly nazpaměť. Rodovou provázanost dokumentuje to, že významní členové hnutí Tablíghí Džamá‘at byli rodinnými příslušníky. Například Mawláná Zakárijjá byl zároveň synovcem Muhammada Iljáse a současně tchánem Mawláná Jusúfa a Mawláná Imanul Hasana. Ihtišámul Hasan byl zároveň bratrancem Muhammada Iljáse i švagr.¹⁹

Otec Muhammada Iljáse, Mawláná Muhammad Ismáil, se přiženil do rodiny významného muftího Iláhi Bakhše a usadil se v Kándhale. Měl tři syny, Muhammada, Muhammada Jahjá a Muhammada Iljáse. Byl věhlasným učitelem Koránu. Mirzá Iláhi Bakšh, blízký příbuzný posledního mughalského panovníka Bahádur Šáh Zafara, pozval Mawlánu Ismaíla do Dillí, aby vyučoval Korán jeho děti. Mírzá nebyl zapojen do velkého Indického povstání, a proto měl dobré vztahy s britskou správou. Nechal zbudovat mešitu blízko jeho domu v Bastí Nizzámuddín známou jako masdžid Bangle Wálí, jejíž součástí je hrobka mystika Hazrat Nizamuddín Awlíji, jednoho z nejvýznamnějších súfijů z taríqy čištíja.²⁰ Zde se Mawláná Muhammad Ismáil usadil po svém příchodu do Dillí. U mešity fungovala madrasa Kášif Ulúm. Činnost

¹⁸ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 4

¹⁹ Tamtéž s. 6- 7

²⁰ Ali, J. A. (2010): Tablígh Jamáat: A transnational movement of Islamic faith regeneration. European Journal of Economic and Political Studies 3 s. 107

madrasy finančně podporoval Mírzá Iláhí Bakhš, v pozdějších letech byla její činnost podporována z nadace Nawáb Chatáris. Muhammad Ismá'íl přišel během svého pobytu do kontaktu s Mewatskými přistěhovalci, postupně se mu podařilo přilákat je na pravidelné modlitby do mešity a nakonec se někteří stali jeho žáky. Ze své iniciativy začal zakládat mešity madrasy a maktaby v oblasti Mewatu. Mawlána Muhammad Ismá'íl zemřel v roce 1898.²¹

Mawláná Muhammad Iljás se narodil roku 1885. Dětství strávil v Kándhale a Bastí Nizámuddín se svým otcem. Po dokončení základního náboženského vzdělání zprostředkovaného otcem byl poslán do města Gangohí v Šáharanpúru, kde studoval i jeden z jeho bratrů. Zdejší madrasu vedl významný učenec Mawláná Rašíd Ahmad Gangohí, ten mladého Muhammada Iljáse zasvětil do súfijského řádu čistíja.²²

Otce Muhammad ztratil již ve dvanácti letech, díky čemuž se silně upnul na svého učitele. A proto, když Mawláná Gangohí v roce 1905 zemřel, citelně utrpěla psychika mladého muže. Od raného dětství byl Muhammad neduživý chlapec náchylný k chorobám, navíc když byl rozrušen tak trpěl koktáním, což vyústilo po smrti svého učitele v přerušení studií. Po rekonvalescenci se vrátil ke studiu a roku 1908 nastoupil na Dár al Ulúm v Deobandu. Absolvoval v roce 1910 a získal místo vyučujícího na koleji Mizáhirul Ulúm v Šáharanpúru, na které již vyučoval jeho starší bratr Muhammad Jahjá. Muhammad Jahjá zemřel tragicky v roce 1915, po bratrově smrti ještě dva roky Mohammad Iljás přednášel na této škole, ale v roce 1917 se musel vrátit do Dillí. Důvodem

²¹ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. 4

²² Tamtéž s. 5

bylo vážné onemocnění staršího bratra, ten vedl po otcově smrti madrasu Kášiful Ulúm při mešitě Bangle Wálí v Bastí Nizámuddín.²³

Období po dokončení studií bylo pro Muhammada velice obtížným. Záhy po návratu do Dillí zemřel jeho nejstarší bratr a několik měsíců na to i jeho matka. Tyto rány osudu znovu zhoršovaly jeho vážný zdravotní stav. Odcestoval do rodné Kándhaly, aby se zotavil, po zlepšení zdravotního stavu se vrátil do Bastí Nizámuddín. Život v madrase byl těžký, doba se od otcových časů změnila a *madrasa* neměla stálé příjmy. Často on i jeho studenti trpěli hladem, podporu získával od bývalých studentů jeho otce a jeho přátel z Mewatu. Také pokračoval v otcově práci v Mewatu a podněcoval rozšiřování sítě madras a mešit.²⁴

Během tohoto období začaly pochyby o výuce na *madrasách* pro obrodu a očistu víry a následně došel k názoru, že situace je neudržitelná. Podle jeho mínění madrasy získávaly čím dál méně prostředků na provoz a na druhou stranu docházelo ke zhoršování kvality výuky. Z toho důvodu začal hledat jiné účinnější způsoby ozdravení víry, oslabené jak zvenčí působením křesťanských misionářů tak hlavně vzestupem činnosti hinduistických sekt, především sekty *Arja Samaj*, a také vnitřním rozkladem islámské *ummy* zkažené nánosem lidových praktik a chladným přístupem věřících v oblasti Mewatu. Hinduistická hnutí během dvacátých a třicátých let pracovala na sociálních a ekonomických reformách. Snažila se o čištění hinduismu od islámu a současně aby si hinduisté uvědomovali svou identitu. Obětí těchto hnutí byli chudí měoští muslimové, převážně rolníci. Působení *Arja Samaj* prohlubovalo nevraživost mezi muslimy a hinduisty.²⁵

²³ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 5

²⁴ Ali, J. A. (2010): Tabligh Jamáat: A transnational movement of Islamic faith regeneration. European journal of Economic and politica Studies 3 s. 108

²⁵ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 6

Během tohoto období se dostal do kontaktu s hnutím *tablígh* v malém městě Férózpúr Námak, což ho ovlivnilo do budoucnosti. Zakladateli tohoto hnutí obrody byli *qádí* Háfiz Muhammad Ismaíl a jeho syn Munší Núr Bachš, kteří založili tři mešity a madrasu v Férózpúr Námak. Muhši byl přítelem nejstaršího bratra Muhammada Iljáse, který ve Ferozpúru často pobýval. Hnutí bylo specifické svou misijní činností takzvaných „*ghašt*-okruhů“ v okolí mešity, kdy oslovovali obyvatele k navštěvování pravidelných modliteb a ke studiu Koránu.²⁶ Tento termín v perštině znamená dělání okruhů a v indickém prostředí nese význam vojenská či policejní hlídka. Islámských obrodných hnutí působilo po oblasti Mewatu velké množství, jejich úsilí často mařily osobní rozbroje mezi hnutími a také osobní cíle aktérů. Pokud pomýšleli na úspěch, bylo nezbytné najít jednotící prvek.

Se situací v oblasti se seznámil Muhammad Iljás v roce 1925 těsně před svou druhou cestou do Mekky. Postupně vykonal tři poutě, první v letech 1915- 1916, druhou v dubnu roku 1926 a poslední na přelomu roku 1933 a 1933. Myšlenka *ghašt* ho velice nadchla a slíbil, že se do Férózpúr Námaku vrátí po návratu z poutě.²⁷

Během poutě začal Muhammad Iljás formovat první zárodky Tablígí Džamá'at. Sám Iljás tvrdí, že byl během poutě pověřen k misijní činnosti. Po návratu pobýval Férózpúr Námaku v letech 1926- 1927. Dohlížel a působil jako poradce místních kroužků a během tohoto pobytu posvětil působení malých skupin *džama'át*, jejichž cílem byla misijní činnost mezi místními muslimy v okolních vesnicích kolem Férózpúru. Prvními členy *džma'át* bylo šest mužů, Háfiz Muhammad Isháq, Núrí Bakhš, andurí Namáz Chán a tři mladíci. Započala svou činnost ve vesnici Ghásíra,

²⁶ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill.s. 8

²⁷ Ali, J.A. (2003): Islamic Revivalism: The case of Tablígí Jmaat. Journal of minority Affairs Vol. 23 s. 73

nárok si činí i domovina Muhammada Ijása, Kándhala, kde tato skupina také působila.²⁸

Oficiálně se udává, že organizace Tablígí Džamá'at započalo svou činnost po návratu Ijása z první pouti v roce 1926, nicméně cesta k fungující organizaci byla ještě dlouhá. Během období 1926- 28 šířil Muhammad Ijás myšlenky ghaštu, získal si mezi obyvateli Mewatu popularitu a byl ctěn pro svou nesobeckost a pro schopnost sjednotit reformisty. V roce 1933 uskutečnil svou třetí pouť, kde dospěl k rozhodnutí rozšířit reformní aktivity i mimo oblast Mewatu.²⁹

V roce 1932 byly skupinky džamá'át vyslány do všech významných center Utarpradeše jako je Kándhala, Rádžpúr, Deoband a Nadwa. Ijás měl dokonale zmapované prostředí, disponoval mapami se zakreslenými cestami, o každé vesnici vedl podrobné záznamy, vedl seznamy obyvatel vesnic a jména prominentních meoských příslušníků. Velké množství příslušníků nebyli původem Meosané a díky tomu se podařilo přiblížit jednotlivé kulturní proudy.³⁰

V roce 1931 Mohammad Ijás získal podporu pro své hnutí od významného deobandského 'ulamá Mawlány Ašrafa, který se zúčastnil historické konference 2. srpna 1934.³¹

Tohoto historického shromáždění se zúčastnilo 107 notáblů z oblasti, včetně významných pozemkových vlastníků a představitelů vesnických

²⁸ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 9

²⁹ Tamtéž s. 10

³⁰ Ali, J. A. (2010): Tablígí Jamáat: A transnational movement of Islamic faith regeneration. European Journal of Economic and Political Studies 3: s. 109

³¹ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 10

samospráv. Muhammad Ijlás zde odhalil svůj revoluční program sestávající z patnácti bodů:³²

- 1.) správné zapamatování vyznání víry
- 2.) pravidelné provádění modlitby
- 3.) výuka a podpora náboženského učení
- 4.) vzhled v souladu s požadavky islámu
- 5.) důraz na muslimské zvyky a eliminace modloslužebných praktik
- 6.) závoj pro ženy „Purda“
- 7.) nekompromisní dodržování muslimských rituálů během svatebního obřadu
- 8.) podpora oděvů pro ženy podle pravidel islámu
- 9.) důraz na Islám a odmítání jiných náboženství
- 10.) úcta k právům ostatních
- 11.) nezbytnost zapojení všech odpovědných osob komunity na všech shromážděních
- 12.) přednost výuky náboženství před formální výukou pro děti
- 13.) úsilí na propagaci islámu
- 14.) dodržování čistoty
- 15.) ochrana cti pro každého

Toto shromáždění se usneslo na základní tezi, že šíření islámu je povinností všech muslimů a ne jenom ‘ulamá a náboženských učenců.

Setkání definovalo čtyři cíle da‘wy³³:

- 1.) účast všech muslimů bez rozdílu postavení
- 2.) zaměření na akci a na fyzické hnutí
- 3.) podpora náboženství jako životní cesty
- 4.) dočasné opouštění domova jako náboženská povinnost

³² Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 11

³³ Tamtéž s. 11

Setkání určilo další body programu Tablígí Džamá‘at jako poslušnost Amírovi, služba spoluobčanům, samofinancování organizace, maximální pokora, oddanost islámu, zákonné prostředky pro činnost a zamezení diskutabilním a sektářským otázkám. Patnáctibodový program byl sepsán a podepsán všemi účastníky, dále byl přijat akční program a další body programu. Detaily z celého sjezdu byly později publikovány jako Výzva k akci v roce 1944.³⁴ Muhammad Iljás svůj program patnácti bodů „*Panča náma*“ zredukoval do šestibodového akčního plánu Če *Bátén* na dalším setkání v roce 1941 ve městě Nuh. Během tohoto období narostl počet aktivních členů hnutí, kolem 150 v Dillí a 50 v Kárnalu. Ve čtyřicátých letech získalo Tablígí Džamá‘at pozornost celostátních muslimských periodik, což zároveň přineslo pozornost mnoha ‘ulamá.³⁵

Navzdory šíření hnutí nebyl Muhammad Iljás nadšený s vývojem své práce. Obával se totiž vlažného přístupu mewatské společnosti k hnutí. Navíc se v tomto období projevil Iljásův chatrný zdravotní stav. Práci mu komplikovalo již zmiňované kokaín, když hovořil v rozrušení stala se jeho řeč nesouvislá a navíc užíval množství súfijských a odborných termínů. Tudíž se jeho řeč stala pro běžného posluchače těžce pochopitelná.³⁶

V roce 1943 se zhoršil Iljásův zdravotní stav, ještě stačil vypracovat elaborát o Tablígí Džamá‘at na nadcházející shromáždění v Dillí, které zredigoval Mawláná Ihtišámul Hasan Kándhaláwí, později prošel tiskem pod titulem *Musalmanón kí mawdžúda pasty ka wáhid iláj*. Muhammad Iljás zemřel v roce 1944 a byl pohřben vedle otce v Nizámuddín.³⁷

³⁴ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 11

³⁵ Tamtéž s. 11- 12

³⁶ Tamtéž s. 12

³⁷ Tamtéž s. 12

Základním poselstvím filozofie Muhammada Ijása je koncept pokroku (*taraqqí*) a zdokonalení (*kamál*). Prorok Muhammad je model dokonalosti a pokrok spočívá v napodobení tohoto modelu. Úspěch dělí do dvou skupin. Prvním je osobní skrze dodržování přepisů a zákazů předepsaných islámem a druhý je pokrok kolektivní, jenž spočívá na šíření da'wy. Muhammad Ijás odmítá politickou aktivizaci, jelikož nevychází z Prorokovy zkušenosti.³⁸

³⁸ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 11

3 Ideologie Tablígí Džamá‘at

Slovo *tablígh* je odvozeno od slovesa *balagha* kořene b-l-gh, nese význam dosáhnout, dorazit, přijet, dosáhnout nějakého cíle či dosáhnout věku. Význam slovesa *balagha* je něčeho dosáhnout, komunikovat, nahlásit, udat, zodpovídat se. Toto sloveso se v koránském textu často objevuje ve spojení s *risála*, tedy odhalení poselství. Na rozdíl od slovesa *balagha* se *tablígh* v koránském textu neobjevuje, jedná se ale o jeho synonymum. Přejít na víru není povinnost je to svobodná vůle adresáta, jen je nutné přinést poselství.³⁹

Podle ideologie Tablígí Džamá‘at termín *da‘wa* často nahrazuje výraz *risála*. Sloveso *da‘wa* kořene d-'-w nese význam volání, výzva k modlitbě. S odkazem na koránský text je vnímáno toto sloveso jako výzva k misijní činnosti:

„Kdo krásněji hovoří než ten , jenž k službě Bohu vyzívá, zbožné skutky koná a prohlašuje: Já k těm kdož do vůle Jeho se odevzdali, patřím.“ (K 41, 33)

Podle toho znamená *da‘wa* šíření poselství Boha a zavržení zla, přijetí poselství je na každém jednotlivci samém bez nátlaku:

„Nebudiž žádného donucování v náboženství!“ (K 2, 256/257)

3.1 Ideologický základ

Jak již bylo zmíněno v předešlé kapitole, základní cíle a zásady Tablígí Džamá‘at, uveřejněné v roce 1934 Muhammadem Iljásem na setkání v Núh byly přepracovány do programu známého jako *Če Báter*

³⁹ Masud, K. M. (2000): *Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal*. Brill. s. XXI

nebo Če *Sambar* v překladu Šest bodů či Šest principů⁴⁰. První dva články se neliší od islámské ortodoxie, nicméně zbylé čtyři, ač v některých případech užívají terminologii ortodoxního islámu či súfijské termíny, nesou význam specifický čistě pro Tablíghí Džamá‘at.⁴¹

1. Kalima Tajíba
2. Salát
3. Ilm a Dhikr
4. Ikrám i Muslim
5. Ichlás i Nía
6. Tafrígh i Waqt

3.1.1 Kalima Tajíba (článek víry)

Tento článek vysvětluje základní principy člověka ve vztahu k bohu. V centru tohoto vztahu stojí formule vyznání víry: *“Lá Iláhá Illáhu Muhammadu Rasúluláh”⁴²*, tedy *„Není boha kromě Boha, Muhammad je posel boží.“* Věřící uzavírá osobní smlouvu s Bohem a podřizuje se jeho vůli. Jedná se o základní článek, který připravuje věřící na přijetí programu Tablíghí Džamá‘at. Kalima vysvětluje jakým způsobem přistupovat k základním dogmatům islámu, přístup ke zjevení Koránu, k víře v anděly v předurčení. Dále se zabývá eschatologií, rozebírá otázky kolem smrti a posmrtného života, Božího soudu a existencí nebeského ráje a pekla.⁴³

Dalším tématem tohoto bodu je formulace a odůvodnění Tablíghu jako povinnosti každého muslima. Tato myšlenka je odůvodněna tím, že

⁴⁰ Masud, K. M. (2000): *Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal*. Brill. s. 21

⁴¹ Tamtéž s.. 21

⁴² přepis podle anglického překladu Faz‘áil Amali Muhammada Zakárii

⁴³ Ali, J. A. (2010): *Tablígh Jamáat: A transnational movement of Islamic faith renegeration*. *Europen journal of Economic and política Studies* 3: s. 109- 111

od Muhammada, pečeti proroků, přešla povinnost nabádat věřící k poslušnosti Bohu na bedra celé ummy.⁴⁴

3.1.2 Salát (modlitba)

Učení Tablígí Džamá‘at klade důraz pouze na dva pilíře islámu, podstatné jsou pouze Šáhada, neboli Kalima (vyznání víry) a modlitba Salát (nebo také Namáz). Ostatní pilíře islámu nejsou v ideologii Tablígí Džamá‘at hlouběji rozpracovány a jsou vysvětleny velice obecně.⁴⁵

Je kladen důraz, aby se pět denních modliteb uskutečňovalo v kongregaci v mešitě, což posiluje ústřední význam mešity v prostoru Tablígí Džamá‘at a jejich koncepci da‘wy.⁴⁶

3.1.3 ‘Ilm (vědění) Dhikr (připomínání si, paměť)

Tento princip je tvořen dvěma body. ‘Ilm (vědění) znalost principů islámu a *dhikr* neboli připomínání Boha. Tyto dva body se navzájem doplňují, jelikož: „*‘Ilm tvoří dhikr účinným a dhikr dává životu rituály a světlo víře.*“ Ve spojení těchto dvou termínů se ukazuje snaha Tablígí Džamá‘at vlastním uchopením termínu *dhikr* a ‘ilm omezit popularitu ‘ulamá a súfijských řádů.⁴⁷

Každý muslim je povinen získávat vědomosti, které jsou nezbytné pro plnění všech náboženských povinností a světských záležitostí v souladu s Bohem a Prorokem. V podstatě to znamená, že má věřící znát jen takovou míru vědomostí, aby byl schopen plnit náboženské

⁴⁴ Maulana Aashiq Illahi: Six Fundamentals s. 1- 3

⁴⁵ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 21

⁴⁶ Maulana Aashiq Illahi: Six Fundamentals s. 4

⁴⁷ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 22

povinnosti a žít v souladu s nimi. Tento důraz na minimální vědění je považován za jádro antiintelektuálního postoje hnutí.⁴⁸

Tablighí Džama'at odmítá súfijskou definici dhikru, která nevychází čistě z Písma a *'ilm* definují jako učení se ctnosti (*fedá'il*), za kterou přijde odměna na onom světě. Základním prostředkem pro získání vědomostí je studium Koránu a hadíthů. Podle Tablighí Džama'at je nejlepší formou dhikru studium Písma.⁴⁹

3.1.4 Ikrám i Muslim (úcta k muslimovi)

Islám požaduje, aby muslimové žili společně v kolektivním míru a pokoji a ve vzájemné náklonnosti a důvěře.⁵⁰

„Věřící jsou si přece bratry, usmířujte tedy oba bratry své a buďte bohabojní- snad dostane se vám smilování!“ (K 49, 10)

Je tedy zásadní, aby byl každý muslim uctivý, laskavý, zdvořilý, slušný a soucitný k ostatním. Je povinen podat ostatním souvěrcům pomocnou ruku v každém ohledu života. Z pohledu Tablighi Džama'at je v tomto bodě významná pomoc v záležitostech náboženského vedení.⁵¹

Žádný muslim by neměl být samolibý, povýšený, závistivý, krutý a přezíravý k ostatním muslimům. Muslim se nesmí těšit z utrpení ostatních muslimů. Principem tohoto bodu je pomoci zlepšit postoj sebekontroly, tolerance vůči ostatním muslimům. V oblasti jako byl indický subkontinent se složitou sociální stratifikací byl tento bod zásadní. Pro práci *tabligh* je

⁴⁸ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 22

⁴⁹ Maulana Aashiq Illahi: Six Fundamentals s. 8

⁵⁰ Tamtéž s. 8

⁵¹ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 22

důležitá sounáležitost všech vrstev muslimů bez ohledu na sociální postavení, které bylo v jiných případech nepřekonatelnou bariérou.⁵²

I když existuje vymezený postoj k přístupu k nemuslimům, nikde se jasně neuvádí, aby k nim bylo přistupováno s respektem a s láskou. To se opírá o tezi, že sblížení s nemuslimy může vést ke kompromisům v otázce víry. tento koncept není v islámu ničím novým.⁵³ V tomto kontextu je zajímavý fakt že působením skupin tablígh v západním světě dochází ke zvýšenému výskytu konverzí mezi křesťany.

3.1.5 Ichlás i Nía (Upřímnost záměru)

Taktéž se uvádí termín *Tashíh* i *Nía* (vylepšení záměru). Tento bod se zabývá čistotou lidských skutků, jejichž cílem by mělo být potěšení Boha a vyvarování se Jeho nelibosti.⁵⁴ Čistý záměr je známkou upřímnosti či opravdovosti, a pouze činnost vycházející z takového úmyslu je ceněna v posmrtném životě. Na druhou stranu jednání jakkoliv může být dobré, nemusí získat ocenění v očích Boha pokud není činěno s upřímným záměrem (*Nía*).⁵⁵

Každý čin i světského charakteru může být činem zbožnosti, když je prováděn s upřímným záměrem, tedy když se někdo nají se záměrem získat sílu k modlitbě je oceněn za zbožný čin. Tento postoj je důležitý pro práci *tablígh* a na tomto základě musí být každý člen v Tablíghí Džamá'at schopen uvědomit si hodnotu záměrů ve svém jednání.⁵⁶

⁵² Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 22- 23

⁵³ Tamtéž. s. 23

⁵⁴ Maulana Aashiq Illahi: Six Fundamentals s. 10- 11

⁵⁵ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 23

⁵⁶ Tamtéž s. 23

3.1.6 Tafrígh i Waqt (hodnota času)

Jedná se o centrální bod pro misijní náplň práce hnutí. Jedná se o vyčlenění volného času pro práci ve skupině *tablígh* a opuštění svých světských povinností na určitou dobu.⁵⁷ Tento princip vysvětluje filosofii, metodologii a praxi Tablígíhí Džamá'at. Jedná se o účinný způsob, jak šířit věrouku aktivní cestou zapojením všech příslušníků komunity. Základem je opuštění domácnosti a pobývání ve skupině, kde je odproštěn od svodů světského života a podílí se na šíření poselství islámu. Každý člen může pobývat ve skupině podle svých možností a finanční situace cyklicky od jednoho dne až po čtyři měsíce.⁵⁸

K výše zmiňovaným bodům bývá přiřazován i *Tark-i Lá Jan'í* (odmítání zbytečné diskuze). Středobodem tohoto článku je zamezení nekonstruktivní diskuze, která je ztrátou času a energie mluvením nebo děláním věcí nevhodných, které nepřinesou odměnu na onom světě.⁵⁹

3.2 Metody činnosti

Cílem Tablígíhí Džamá'at není zapojení se do většinové společnosti přes změnu sociálních, ekonomických či politických institucí, ale vnitřní individuální změna a osobní návrat do ideálu společnosti Proroka a jeho následovníků a to skrze vlastní jednání, jehož cílem je ustanovení nové a správné muslimské společnosti.⁶⁰

Mezi metody práce Tablígíhí Džamá'at patří *waz* (kázání), *tadrís* (učení), *munázara* (diskuze či debata), *tabšír*, dále *tazkír* a *ta' lím*. Práce Tablígíhí Džamá'at klade důraz na zapojení členů komunity do práce ve

⁵⁷ Maulana Aashiq Illahi: Six Fundamentals s.12

⁵⁸ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 24

⁵⁹ Tamtéž s. 24

⁶⁰ Ali, J. A. (2010): Tablígíhí Jamáat: A transnational movement of Islamic faith regeneration. European journal of Economic and politica Studies 3: s. 113

skupině, kdy skrze cestování síří učení.⁶¹ Tyto cesty jsou organizovány podle striktních pravidel a od členů tablígh se vyžaduje přísná disciplína. Cílem těchto výjezdů byl ta'lim, tedy studijní setkání a praktické plnění šesti základních principů. Misijní práce přináší význam pouze pokud se řídí striktně podle daných pravidel. Jakékoliv úpravy a podceňování nařízení snižuje kladný přínos práce. Jak je již uvedeno v předešlé kapitole, činnost probíhala několika fázemi jako je metoda *gašt, pandž kos a čilla*, které se vyvinuly z lokálních praktik v oblasti Mewatu. Ty byly začleněny do formální struktury práce Tablíghí Džamá'at.⁶²

Soubor metod hnutí byl písemně zaznamenán v textech *Pajám –i-'Amal* a v *Musalánón kí Mawdúda Pastí* od autora Mawlány Ihtišámula Hasan. Metoda byla zdokonalována prací raných skupin džamá'at. Muhammad Iljás byl přesvědčen, že nemůže být práce misijních skupin úspěšná bez důkladného tréninku. Muhammad Iljás navíc v počátku hnutí vypracoval detailní mapy oblastí Mewatu a skupiny operovaly podle pečlivých plánů. Navíc vedoucí skupin odevzdávali písemná hlášení z každé vesnice, kterou navštívili přímo Muhammadu Iljásovi.⁶³

O potřebě koncepce výcviku pro pracovníky ve skupinách svědčí i rostoucí zájem o hnutí z řad muslimů ze vzdálenějších regionů jako třeba z Bangladéše. Potřeba kvalitního tréninku mohla zamezit degeneraci hnutí ve vzdálenější oblasti, kterou nemohlo hnutí v této době efektivně kontrolovat.⁶⁴

Z každého nového města, kde vznikla nová buňka Tablíghí Džamá'at, se poslali jedinci do centra v Nizzámudín, kde získali praktický výcvik v lokální činnosti. V jejím centru je lokální mešita, kolem které by se měly

⁶¹ Masud, K. M. (2000): *Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal*. Brill s. 24

⁶² Tamtéž s. 25

⁶³ Tamtéž s. 25

⁶⁴ Tamtéž s. 25

provádět dvakrát týdně okruhy gašt, při kterých by měli být osloveni místní muslimové a zváni do mešity. Cílem je získávat nové dobrovolníky. Jedná se o pozvání na cestu po pravé stezce. Tyto okruhy by měly být organizovány ve dvou různých mešitách v oblasti. Setkání tím by se mělo uskutečňovat v mešitě denně.⁶⁵

Další metodou jsou tří denní výjezdy na misijní cesty. Každý člen by měl strávit minimálně tři dny v měsíci prací v Tablígí Džamá'at. Každá mešita spadající pod Tablígí Džamá'at by měla vyslat misijní skupinu *džamá'at* minimálně na tři dny v okruhu 5 *kós*, přičemž jeden *kós* činí tři míle, tato metoda se nazývá *čilla*. Podle zkušeností a délky služby je odstupňováno kolik dní má kdo odsloužit, nováčkové nemusí sloužit celé tři dny v měsíci.⁶⁶

Při organizování gašt zůstane několik členů v místní mešitě, z pravidla v ní bývají nováčkové, kde vyčkávají na věřící, které osloví účastníci gaštu. Během gaštu je jedna osoba vybrána jako mluvčí skupiny (*mutakallim*), vše se určilo před odchodem z mešity, skupina musela provést modlitbu za gašt. Zatím co *mutakallimun* v průběhu *gaštu* mluví, zbytek skupiny provádí *dhikr*. *Mutakallimunova* řeč by měla být stručná a věcná, obsahem by měl být život Proroka jako jediný model řešení problémů v tomto životě i v posmrtném životě. Po tomto proslovu pozve oslovené posluchače do místní mešity za účelem poslechu *baján* (proslov) nebo *chitáb* (řeč).⁶⁷

Jedna osoba ze skupiny *džamá'at* je vybraná, aby pronesla v mešitě projev pro oslovené věřící z ulice, předmětem tohoto proslovu je *da'wa*, hovoří na téma pozemského života a posmrtného života. Zmiňuje přitom

⁶⁵ Ali, J. A. (2010): Tablígí Jamáat: A transnational movement of Islamic faith regeneration. *European Journal of Economic and Political Studies* 3: s. 114

⁶⁶ Masud, K. M. (2000): *Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jamaat as a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal*. Brill s. 26

⁶⁷ Maulana Aashiq Illahi: *Six Fundamentals* s. 22- 23

pozitivní i negativní aspekty z obou oblastí. Následuje přednáška o šesti principech Tablígí Džamáat. Po skončení projevu následuje nábor nových členů, tato výzva k získání nových členů se nazývá *mutálaba* nebo také *taqáda*.⁶⁸

Po *mutálabě* následuje *taškíl*, pověřená osoba zapisuje dobrovolníky a působí nátlak na nerozhodnuté. Oslovení posluchači jsou následně rozděleni do skupin, ke kterým se připojí členové hnutí, čímž se formují nové skupiny džamá'at.⁶⁹

Pravidelná setkání *Ta'lím* začínají uvedením pravidel Ta'lím. Pravidla jsou následující: před setkáním musí provést rituální očistu a každý účastník by měl poslouchat co se předčítá s naprostou pozorností a respektem. Cílem těchto setkání je *Fadá'il Qurán*- podstata, význam čtení Koránu, *tiláwat*- recitace a *tawhíd*- správný výklad o jedinství Boží. Súra, která se recituje během setkání, se memorizuje a obtížné části se nevyjasňují veřejně stejně jako ne každý ji dokáže přečíst správně. Součástí je i čtení z *Fazá'il-e Amal*. Během setkání se obvykle vyjmenovává i šest základních principů Tablígí Džamá'at.⁷⁰

Významným principem a institucí Tablígí Džamá'at je *Mušáwara*⁷¹, což znamená porada nebo rada. Každý příslušník hnutí se musí podílet na Mušáwara. Řídí se speciálními pravidly, každý příslušník vysloví svůj názor jen když je na něj tázán s naprostou upřímností a poctivostí. Nemůže očekávat ani trvat na přijetí svého návrhu. Pokud je jeho návrh přijat, tak by měl pronést modlitbu před negativním dopadem rozhodnutí. Je nezbytné konzultovat záležitosti se všemi členy skupiny, nicméně

⁶⁸ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill s. 27

⁶⁹ Tamtéž s. 27

⁷⁰ Ali, J. A. (2010): Tablígí Jamáat: A transnational movement of Islamic faith regeneration. European Journal of Economic and Political Studies 3: s. 114- 115

⁷¹ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 28

rozhodnutí není založené na základě většinového názoru, vždy rozhoduje Amír. Všichni musí poslouchat Amíra. *Mušáwara* hraje důležitou roli jak v lokální sféře hnutí, tak i v institucionalizované formě nejvyššího poradního orgánu *Šúrá*, která je tvořena třemi staršími organizace a v dnešní době nahrazuje Amíra.⁷²

3.3 Role ženy

Na počátku dvacátého století se otázce úlohy ženy v islámu věnoval významný učenec z koleje v Deobandu Mawláná Ašraf ‘Alí Thanáwí. Výsledkem jeho práce je traktát *Bahišítí Zewár*, hojně rozšířený po subkontinentu, který měl zásadní význam pro tamější muslimskou populaci.⁷³ Muhammad Iljás, produkt deobandského školství, v raném období své práce zaměřil svou pozornost hlavně na mužskou populaci. Po období ustálení organizace v Mewatu a upevnění pozice si uvědomil, že jeho práce nebude životaschopná pokud se aktivně nezapojí i druhá část populace, ženy. První aktivní ženou hnutí byla manželka Mawlány Abdul Subhána, které manžel povolil účastnit se misijní cesty do Dilí. Zde získala školení od samotného Muhammada Iljáse, samozřejmě pod dohledem svého manžela. Sestavila skupinu a začala misijní cestu mezi meoskými ženami. Tím se ženy naplno aktivně zapojily do práce Tablíghí Džamá‘at.⁷⁴

V koncepci Tablíghí Džamá‘at hraje muslimská žena stejně významnou úlohu aktivně šířit *da‘wu* stejně jako muži. Každá žena by měla být podporována v zapojení se do skupin džamá‘at a měla by podnikat misijní cesty, kázat mezi ženskou populací v oblastech, které

⁷² Masud, K. M. (2000): *Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal*. Brill. s. 28

⁷³ Sikand, Y. (1999): *Women an the Tablíghí Jamá‘at*. *Islam and Christian- Muslim Relations* Vol 10. s. 42

⁷⁴ Tamtéž s. 43

navštíví. V počátku by měla trávit misijní činností tři dny během dvou měsíců. Zkušená misionářka má povinnost strávit touto činností patnáct dní a následně se může plně zapojit a trávit misijní činností čtyřicet dní (*čilla*) i déle. Zkušené agitátorky jsou podporovány ve vyvíjení misijní činnosti i v zahraničí.⁷⁵

Členkou skupiny se může stát pouze vdaná žena a musí se na misií vydávat pochopitelně v pánském doprovodu blízkého příbuzného, nejvhodnějším je manžel. Nejvhodnější je společná čilla. Nejideálnější je skupina deseti mužů a deseti žen ve vzájemném příbuzenském poměru. Všechna rozhodnutí týkající se výjezdu musí odsouhlasit pánský doprovod. Amír misijní skupiny ve všech případech musí být muž. Rozhodnutí, která učiní Amír a mušáwara tlumočí ženské skupině mluvčí jimi vybraná, té předá rozhodnutí manžel či jiný blízký příbuzný.⁷⁶

Ženská misijní skupina se po příjezdu na vytyčenou lokalitu usadí v hostitelském domě, pracovní rozvrh určuje mužská část výpravy. Skupina vyráží na místa určená pro ženy a zde přednáší o práci tablígh a o významu šesti principů, kází o základních rituálech. S Fazá'il-e 'Amal, jsou seznamovány během *baján* nebo na každotýdenních setkáních zvaných *idžtimá*.⁷⁷

Samozřejmostí kompletní činnosti žen v Tablíghí Džamá'at je absolutní *parda*, tedy striktní dodržování zahalení v přítomnosti nepříbuzných mužů a oddělení ženské části skupiny od mužské.⁷⁸

⁷⁵ Sikand, Y. (1999): Women an the Tablíghí Jamá'at. Islam and Christian- Muslim Relations Vol 10. s. 43

⁷⁶ <http://www.sunniforum.com/forum/showthread.php?39638-Islam-and-Women-The-Case-of-the-Tablighi-Jama-at>

⁷⁷ Sikand, Y. (1999): Women an the Tablíghí Jamá'at. Islam and Christian- Muslim Relations Vol 10. s. 44

⁷⁸ Tamtéž s. 45

Ženské skupiny jsou v některých případech centrem kritiky, jelikož si ženy nemohou sebou na výjezd děti a musí je svěřovat do péče ostatním příslušnicím rodiny. Druhým bodem kritiky je zanedbávání domácích povinností. Nezanedbatelným bodem je též kritika ohledně práce ve skupině, jelikož se nevěnují pouze záležitostem víry, ale věnují se svým denním radostem i starostem. Pohledem kritiků se tímto způsobem účinně šíří místní drby (hlasitými kritiky jsou především manželé zainteresovaných žen).⁷⁹

Během misijních setkání nedochází jen k šíření základních poselství Tablígí Džamá'at, ale dostane se jim demonstrace ideálu muslimské ženy. Ideální muslimská žena je především manželka a matka. Každá žena musí mít na paměti, že Bůh ustanovil jejího manžela jako jejího pána. Opírající se o hadíth, podle kterého Prorok prohlásil: „Ó ženo! Tvým nebem i peklem je tvůj manžel.“⁸⁰ Z toho vyplývá naprostá poslušnost a podřízení se manželovi. K tomuto účelu vypracoval jeden z předních 'álímú hnutí Mawláná Ašiq Eláhí Bulandšahrí příručku *Muslim khawatim ke lije bes sabaq*, Dvacet lekcí pro muslimské ženy, cílem je osvěta i muslimských dívek a kniha skrz výběr vhodných hadíthů.⁸¹

Podle kritiků uvnitř Tablígí Džamá'at, je v dnešní době práce ženských skupin důležitější než v minulosti. Mnoho žen z tradičního muslimského prostředí podléhá vlivům západní pokleslé kultury, čte romány, sleduje televizní kanály, navštěvuje biografy. Bez doprovodu navštěvuje veřejné prostory jako jsou parky. Úpadek morálky je viditelný na každém kroku.⁸²

⁷⁹ <http://www.sunniforum.com/forum/showthread.php?39638-Islam-and-Women-The-Case-of-the-Tablighi-Jama-at>

⁸⁰ Sikand, Y. (1999): Women an the Tablígí Jamá'at. Islam and Christian- Muslim Relations Vol 10. s. 46

⁸¹ Tamtéž s. 46

⁸² Tamtéž s. 48

3.4 Základní literatura

Muhammad Ijlás nebyl nijak aktivní v záležitostech literární tvorby, neboť byl přesvědčen, že nejlepším způsobem, jak oslovit společnost, je přímé konání a osobní aktivní zkušenost. Nebyl ani nakloněn prezentaci v dobovém tisku. Tento postoj k masovým médiím se přenesl na ideologickou rovinu celé organizace a podle této představy masová média, jako například tisk nebo reklama, nemohou účinně a trvale ovlivňovat lidské myšlení a rozhodně nemohou přenést podstatu a význam práce Tablíghí Džamá‘at.⁸³

Tištěná literatura byla nicméně nutností pro studijní setkání ta‘lím a nezbytností se staly tištěné materiály pro nováčky. Muhammad Ijlás a jeho ranní následovníci v počátcích formování organizace pro svou práci využívali prací významných učenců indického subkontinentu, pro svou složitost ale nemohly být využity při aktivitách *tablíghí*. Pro potřeby hnutí bylo nezbytné vytvořit díla, kterým porozumí masy.⁸⁴

Během třicátých a čtyřicátých let začaly vznikat první práce autorů z řad nejbližších spolupracovníků Muhammada Ijláse jako byli Mawláná Ihtišámul, Mawláná Abul Hasan a Mawlána Muhammad Zakárija. Ijlás ale i nadále dával ve své práci přednost například Mawláná Ašraf ‘Alí Thanáwí autorovi traktátů *Jazá‘ul A‘mal Ráh-i Niját* věnující se záležitostem po životě a základním povinnostem každého muslima.⁸⁵

Významné dílo přímo určené potřebám Tablíghí Džamá‘at vytvořil Mawlána Muhammad Zakarija a vznikalo v letech 1928- 1940 pod titulem *Fadá‘il Tablígh*. Mawláná Abdul Hasan ‘Alí Nadwí sebral a souhrnně vydal korespondenci Muhammada Ijláse jako *Makátib Hadrat Mawláná*

⁸³ Masud, K. M. (2000): *Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal*. Brill. s. 80

⁸⁴ Tamtéž s. 80

⁸⁵ Tamtéž s. 80

Muhammad Iľjás. Mawlána Manzúr Nu‘mání zaznamenal názory a výroky Muhammada Iľjása z posledních několika let jeho života. Postupem času vyšlo několik edic Iľjásovy korespondence.⁸⁶

Tablíghí Nisáb, neboli osnova Tablíghí, vyšla poprvé souhrnně v roce 1955 a v roce 1985 vyšla v upravené verzi již pod novým názvem jako *Fazá‘il-e ‘Amal*, volně přeloženo jako *Opodstatnění praxe*. V roce 1960 vyšel tento soubor poprvé v anglickém překladu v nakladatelství a Idara Iľsaat-e-diniját pod titulem *Učení Islámu*. Revidované třetí vydání vyšlo už jako *Fazá‘il-e ‘Amaal* v anglickém Dewsbury a v Jihoafrické republice. V roce 1985 vznikl překlad do francouzštiny a arabštiny. Oficiální edice sestává ze šesti prací Mawlána Muhammada Zakáríj a knihy Mawlány Iľtišámula Hasana Degenerace Muslimů a jejich uzdravení.⁸⁷

První knihou edice je dílo pod názvem *Hikáyát-i Sahába*, věnující se příběhům ze života Prorokových společníků s důrazem na jejich silný morální charakter. Toto chování je modelem pro muslimskou společnost ukazující morální vlastnosti oslavované Tablíghí *Džamá‘at*, jako je odolnost vůči utrpení, oddanost Bohu a sebezapření. Poslední tři kapitoly se věnují ženám a dětem kolem Proroka Muhammada a zaměřují se na demonstraci významu rodiny v náboženském životě.⁸⁸

Druhá kniha, *Fadá‘il Qur‘án*, se zabývá významem a hodnotou koránu. Třetí kniha *Fadá‘il Namáz*, jejímž obsahem je sbírka hadíthů, popisuje hodnotu modlitby a jejím významem pokud je konána

⁸⁶ Masud, K. M. (2000): *Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal*. Brill. s. 80

⁸⁷ Metcalf, B. D. (1993): *Living Hadith in the Tablighi Jama‘at*. *The Journal of Asian Studies* Vol. 52. s. 596

⁸⁸ Masud, K. M. (2000): *Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal*. Brill. s. 83

v kongregaci se spoluvěřícími. Text je členěn na arabský originál hadíthu, jeho překlad do příslušného jazyka a komentář autora kompendia.⁸⁹

Kniha *Fadá'il Dhikr* je výběrem koránských veršů a hadíthů zabývajících se významem kalimy, tedy vyznání víry, a podobnými citáty připomínajícími Boha.⁹⁰

Fadá'il Tablīgh se věnuje pravidlům a etice práce misijních skupin a je tedy základním materiálem pro nováčky. *Fadá'il Ramadán* se zabývá hodnotou postního měsíce ramadánu, jeho historickým významem a popisuje příběhy Proroka a jeho blízkých následovníků z této doby. V neposlední řadě rozebírá pravidla ohledně stravování.⁹¹

Poslední knihou oficiálně zařazenou do tohoto kompendia je zmíněná kniha *Degenerace muslimů a jejich uzdravení*. V této práci autor rozebírá historický vývoj úpadku islámské společnosti a přichází s řešením v podobě Tablīgh jako způsobu nápravy.⁹²

Nakladatelství a knihkupectví Idara Išaat-e-dinijat, neboli Institut pro šíření náboženských děl, byl založen v roce 1950 a sídlí v blízkosti centrály Tablīghí Džamáat v Nizámuddín v Dilí, v dnešní době je rozšířeno o pobočku v Bombaji. Nakladatelství je dominantním distributorem náboženských děl Tablīghí Džamáat do celého světa.⁹³

⁸⁹ Masud, K. M. (2000): *Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal*. Brill. s. 84

⁹⁰ Tamtéž s. 84

⁹¹ Tamtéž. s. 85

⁹² Tamtéž s. 85

⁹³ Metcalf, B. D. (1993): *Living Hadith in the Tablighi Jama'at*. *The Journal of Asian Studies* Vol. 52. s. 586- 587

4 Organizace a struktura Tablígí Džamá‘at

4.1 Vývoj po smrti Muhammada Iljáse

Během období zhoršení zdravotního stavu Muhammada Iljáse na sklonku života se rozhořela debata kolem nástupce na Iljásovu pozici. Sám nikoho na post Amíra neurčil. *Ulamá* se dělili na dva tábory, jeden podporoval nástupnické právo pro významného ‘*álíma* Mawlánu Zakariyyá a druhá podporovala jako nástupce Iljásova syna Mawlánu Muhammada Jusúfa. V zápase o nástupnictví nakonec zvítězil MuhammadJ.⁹⁴

4.1.1 Mawláná Muhammad Jusúf

Muhammad Jusúf se narodil v Kándhale v roce 1917. Dětství prožil v Nizamuddínu a Šáharanpúru. Celé dětství strávil v náročných a skromných podmínkách, chudá rodina neměla finanční prostředky a nedostatek potravin, často i několik dní neměli co vložit do úst. V pouhých jedenácti letech se dokonale na zpaměť naučil Korán a pod vedením otce získal tradiční základní koránské vzdělání. Následně studoval i v Šáharanpúru.⁹⁵

Specializoval se na studium hadíthů a rovněž se věnoval poesii. Muhammad Jusúf byl zarytým odpůrcem světského vzdělání. Spartánská a autoritativní výchova se podepsala na jeho vztahu k ostatním lidem. Podle vzpomínek jednoho spolužáka už vedl džihád proti spolužákům, kteří zanedbávali modlitbu s holí v ruce.⁹⁶

⁹⁴ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 13

⁹⁵ Tamtéž s. 13

⁹⁶ Tamtéž s. 87

Během třicátých let pracoval na arabském komentáři díla učenice Taháwího pod titulem Amáníl Ahbár a později sepsal životopisy blízkých společníků Proroka Muhammada ve dvou vydáních jako Hatatus Sahába.⁹⁷

O činnost Tablígí Džamá'at se začal zajímat až kolem roku 1938 poté co se společně s otcem zúčastnil poutě do Mekky. Plně se aktivně zapojil však až po ustanovení nástupce svého otce v roce 1943. Mawláná Yusúf měl zásadní vliv na dalším vývoji hnutí a expanzi za hranice indického subkontinentu. Intenzivně se zapojil do propagace a misijní činnosti v oblastech, ve kterých ještě Tablígí Džamá'at nezačalo působit.⁹⁸

S osobností Muhammada Jusúfa jsou spojeny jisté kontroverzní záležitosti, kromě účasti na súfijských obřadech prováděl hromadné sňatky s jednoduchým obřadem. Tento prvek se přenesl i do činnosti Tablígí Džamá'at. Dnes se hromadné sňatky s desítkami párů uskutečňují během výročních setkáních idžtimá.⁹⁹

Jusúf se pokusil oslovit svou činností obyvatele nejvýznamnějších metropolí v Indii, městská populace ho však zklamala pro svůj chladný přístup. Na jeho popud se v Londýně dne 20. ledna 1946 uskutečnil první gašt.¹⁰⁰

Zásadní dopad na vývoj organizace mělo rozdělení Indie v roce 1947 a následné násilné střety mezi muslimy a hinduisty. Velká část muslimské populace v Bengálsku a ve Východním Pandžábu byla donucena opustit

97 Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 88

98 Tamtéž s. 14

99 www.ijtpakistan.webs.com

100 Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s 15

své domovy. Muslimové z oblasti kolem Dillí hledali bezpečí v táboře umístěném v blízkosti centrály v Nizamuddín. Na popud svého amíra začala vyvíjet Tablíghí Džamá‘at v táboře humanitární činnost, distribuovali potraviny a oblečení a v neposlední řadě mezi uprchlíky vyvíjeli misijní činnost.¹⁰¹

Toto období bylo významné z mnoha důvodů. Křehká rovnováha mezi muslimskou menšinou a většinově hinduistickou populací praskla a vzrůstal pocit znovu uvědomění si příslušnosti k islámu. V tomto období jasně amír deklaroval apolitičnost hnutí, ač se organizaci snažily využít ve svůj prospěch politické síly jak v Indii tak v Pákistánu. I přes pokračující nepokoje Tablíghí Džamá‘at vyvíjelo činnost i v nejvíce postižených lokalitách. Kromě toho začali s aktivní prací v nově vzniklém Pákistánu.¹⁰²

Muhammad Jusúf stojí také za založením výročních shromážděních. První z nich se konalo v roce 1947 v Lahore o rok později v Karáčí, Rá‘ipúru, Kursí, Lucknow, Ráwalpindí Núhu a v roce 1952 v Bhopálu. Tato setkání pomáhala zkonsolidovat celou organizaci.¹⁰³

První významné pokusy o rozšíření Tablíghí Džamá‘at za hranice Indie se prováděly pořádáním běžných shromáždění idžtimá mezi poutníky do Mekky, na nádražích v čekárnách a na lodích. Za života Muhammada Jusúfa se hnutí rozšířilo do 90 zemí po celém světě.¹⁰⁴

Smrt ho nečekaně zastihla v Lahore 2. dubna 1965, pohřben byl v Nizzamudín v Dilí. Jelikož byla jeho smrt náhlá, nebyl určen nástupce a kolem jeho jmenování se tak rozhořela ostrá debata. Ze zápasu po křeslo

101 Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 15

102 Tamtéž s. 16

103 Tamtéž s. 48

104 Tamtéž s. 16

amíra vyšel vítězně blízky spolupracovník a koordinátor zahraniční činnosti Mawláná In‘ámul Hasan.¹⁰⁵

4.1.2 Mawláná In‘ámul Hasan

Narodil se v roce 1918 v Kándhale, jeho otcem byl syn sestry Muhammada Iljáse, který vystudoval právní vědy na koleji v Aligarhu. Několik let se věnoval právní praxi, nicméně po nějaké době odešel na Mazáhirul ‘Ulúm. In‘ámul Hasan získal vzdělání perského jazyka a základní koránské vzdělání od svého otce v Kándhale. V roce 1930 odešel studovat na Kášiful ‘Ulúm a ve studiu pokračoval v Šáharanpúru. Studia dokončil v roce 1936 ve věku osmnácti let. Následně získal učitelské místo na Kášiful ‘Ulúm.¹⁰⁶

V mládí se In‘ámul Hasan věnoval všestranně sportu, věnoval se fotbalu, volejbalu, plavání, tenisu a pozemnímu hokeji.¹⁰⁷

Stejně jako Muhammad Yusúf se aktivně zapojil do činnosti Tablíghí Džamá‘at až po roce 1938. Oba byli vynikající přátelé a In‘ámul doprovázel Jusúfa na mnoha propagačních cestách. Během roku 1946 prodělal neznámou chorobu s jejímiž následky se potýkal následující tři roky. Ještě ne úplně zdráv se v roce 1950 znovu zapojil do práce.¹⁰⁸

Ve své práci pro organizaci se věnoval systematické organizaci hnutí na mezinárodní úrovni. Uspořádal setkání pro hlavy jednotlivých buněk z celého světa za účelem, kde se rozebírala správná hierarchizace a správné vedení. Postupně vznikají centra hnutí po celém světě.¹⁰⁹

¹⁰⁵ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s 17

¹⁰⁶ Tamtéž s. 18

¹⁰⁷ Tamtéž s. 18

¹⁰⁸ Tamtéž s. 18

¹⁰⁹ Tamtéž s. 19

V roce 1972 podnikl In'ámul Hasan velkou cestu po zemích v Asii, Africe a Evropě, důkladně procestoval země blízkého východu. Poslední cestu podnikl 1994 do Velké Británie, zemřel v Dillí 10. června 1995.¹¹⁰

Ve své práci, především v díle Degenerace Muslimů a jejich uzdravení se, věnoval otázce sociálního a politického úpadku muslimské společnosti a snažil se vytvořit koncepci pokroku, přičemž odmítal, že pouze moderní západní vědy jsou jedinou cestou k pokroku. Vidí dvě možné cesty - buď zavrhnout svou muslimskou identitu a minulost nebo se vrátit k podstatě islámu a inspirovat se prorokovou dobou.¹¹¹

Kriticky posuzuje dvojité vzdělání mezi muslimy. Moderní vzdělání je fascinováno samo sebou a ignoruje islámské dědictví a na druhé straně stávající náboženské učení je zbaveno reality všedního života. Jeho vizí je spojení obou složek a připomíná, že v minulosti muslimové neodmítali cizí vědu, ale že si ji dokázali osvojit pro vlastní potřeby. Pro tyto potřeby není nutné hledat nové metody, metoda tabligh není nová, nejedná se o získání politické moci, ta náleží pouze Bohu.¹¹²

Za svého života nejmenoval nástupce, po jeho smrti hlavní poradní orgán rozhodl, že pravomoci Amíra převezme rada starších Šúra. Členy byli Mawláná Izárul Hasan, ten zemřel roku 1996, Mawláná ZabaYrul Hasan a Mawláná Sa'dul Hasan.¹¹³

¹¹⁰ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s 20

¹¹¹ Tamtéž s. 87

¹¹² Tamtéž s. 88

¹¹³ Tamtéž s. 20

4.2 Organizační struktura

Tablíghí Džamá'at udržuje volnou organizační strukturu. Nebyla ustanovena pevná hierarchizace, neexistuje forma organizovaných poboček jako je to u jiných organizací s pevným financováním a soupisem členů, jelikož v Tablíghí Džamáat je to osobní povinnost každého muslima. Výjimku tvoří země, ve kterých jsou náboženské spolky regulovány zákonem, zde fungují buňky Tablíghí Džamáat na bázi neziskových organizací a zde funguje pevná organizační struktura. Jedná se především o země jako Maroko, Francie, Belgie a další.¹¹⁴

Tablíghí Džamá'at dává přednost práci v komunitě postavené na osobních vztazích zainteresovaných osob. Hierarchická struktura existuje, ale jedná se většinou pouze o přechodnou a dočasnou strukturu. Základním pilířem organizace je *amír* a *šúrá* a funguje na všech stupních organizace hnutí. Existují dvě organizační struktury hnutí, první je dočasná, spojená s vykonáváním *čilla*, tedy cyklických výjezdů za účelem misijní činnosti. Každá skupina se nazývá *džamá'at*, před výjezdem je stanovena hlava skupiny Amír na období výjezdu, dále je určen *Amír Ta'ám*, jehož povinností je příprava jídla pro skupinu a další povinnosti. Skupina se může ještě dělit na podskupiny se speciálními úkoly a každá podskupina má ustanoveného amíra. Dokonce i skupinky *gašt* mají stanoveny krom *Mutakallima* i *Amíra* a ještě *Rahbara* (průvodce).¹¹⁵

Druhou organizační strukturou je členění teritoriální. Každý stát, každá provincie, okres i město jsou členěny na centra a město je ještě

¹¹⁴ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 28

¹¹⁵ Ali, J. A. (2010): Tablígh Jamáat: A transnational movement of Islamic faith regeneration. European Journal of Economic and politica Studies 3. s. 116- 117

členěno na takzvané Mohallas- susedství, na každé této úrovni funguje základní hierarchie s hlavou Amírem.¹¹⁶

Hlavní centrum organizace Tablíghí Džamáat se nachází ve čtvrti v Bastí Nizámuddín v Dillí. Kdysi se jednalo o malou mešitu známou jako Bangawálí Basdžid, ale dnes po kompletní renovaci a rozsáhlé přístavbě vznikla sedmiposchodová budova schopná pojmu až deset tisíc věřících najednou. V prostorách budovy se nachází madrasa Kášiful Ulúm a velké množství pokojů pro návštěvníky, konferenční místnosti a skromné příbytky místních učenců a zasloužilých členů organizace. Ve staré části komplexu jsou pohřbeni první Amírové a významní členové Tablíghí Džamáat.¹¹⁷

Vedení obce již není nadále omezeno jen na rodinu Muhammada Iljáse, kdy po smrti třetího Amíra přešlo vedení organizace na centrální poradní sbor starších šúrá tvořeného třemi významnými učenými. Dnes je šúrá tvořena Mawlánou Sa'dem a Mawlánou Zúbaiem.¹¹⁸

Na rozdíl od ostatních organizací pro obrodu islámu nebo jiných misijních skupin Tablíghí Džamáat nemá za cíl humanitární či vzdělávací aktivity a ani nemají ve svých strukturách instituce pro výuku svých členů. Každý člen získává zkušenosti spoluúčastí na aktivitách ve skupině a také skrze krátkodobé pobyty v centrále v Nizámuddín a v Raiwindu centrum v Lahore v Pákistánu. Noví členové z oblastí mimo indický subkontinent jsou zváni, aby navštívili na krátkou dobu Pákistán a Indii. Nejvýznamnější centrum mimo indický subkontinent je v Dewsbury ve

¹¹⁶ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 29

¹¹⁷ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. 29

¹¹⁸ Ali, J. A. (2010): Tablígh Jamáat: A transnational movement of Islamic faith regeneration. European Journal of Economic and political Studies 3. s. 1-6

Spojeném Království. Tyto centra nejsou považována za speciální školící centra.¹¹⁹

Tablígí Džamáat se od většiny podobných organizací liší důrazem a sebefinancování. Členové ani Amírové nepřijímají žádný plat. Pokud se jakýkoliv člen účastní výjezdu, tak je samozřejmé, že si všechny náklady hradí sám. Z toho vyplývá, že členové hnutí neplatí žádné členské příspěvky a ani nepřijímají finanční náhrady za stravu. Členové přispívají na chod organizace naturáliemi a hlavně svou prací v ní.¹²⁰

¹¹⁹ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 29

¹²⁰ Tamtéž s. 29

5 Tablígí Džamá‘at ve světě

I když Tablígí Džamá‘at vznikla jako lokální reakce na úpadek muslimské společnosti pod tlakem hinduistické většiny v oblasti Mewatu na indickém subkontinentu, díky migraci původních indických muslimů získala postupem času prostor pro realizaci své misijní činnosti od Evropy přes Severní Ameriku a Austrálii.

Jak již bylo uvedeno v předešlé kapitole, o rozšíření za hranice Indie se zasloužil druhý Amír hnutí Muhammad Yusúf, jehož představou bylo rozšířit svou misijní činnost na celou mezinárodní ummu a vzhledem ke skutečnosti, že muslimové nežijí jenom v Indii, je nutné rozšířit činnost za její hranice.

V dnešní době úspěšně operuje Tablígí Džamá‘at zhruba ve dvou set zemích přes všechny osídlené kontinenty. Jedná se pravděpodobně o nejúspěšnější trans-nacionální hnutí muslimů na světě. Některé údaje hovoří o patnácti milionech následovníků a dokonce se objevují spekulace, že se jedná o daleko vyšší číslo a to přibližně mezi sedmdesáti až devadesáti miliony aktivních členů. Do arabských zemí se toto hnutí rozšířilo po roce 1948, do Evropy a na západ trvale proniklo na začátku padesátých let; konkrétně do Velké Británie již v roce 1946, do Spojených Států 1952 a do Francie v roce 1962. V Africe a Asijských zemích začíná pracovat po roce 1956. Ve střední Asii a v Číně začalo aktivně působit až v devadesátých letech.¹²¹

Je nicméně nesporným faktem, že nejsilnější pozici má hnutí na indickém subkontinentu. Výroční setkání idžtimá v Bhopálu, pákistánském Raiwindu a v Tongi v Bangladéši přilákají každoročně

¹²¹ Ali, J. A. (2010): Tablígí Jamáat: A transnational movement of Islamic faith regeneration. *European Journal of Economic and Political Studies* 3. s 124- 125

stovky tisíc věřících, jedná se o největší setkání muslimů po každoroční velké pouti do Mekky.

5.1 Jihovýchodní Asie

Jihovýchodní Asie je jednou z významných oblastí, kde hnutí operuje. V Malajsii a Indonésii se etablovala v roce 1952, do Thajska pronikla během šedesátých let a na Filipínské ostrovy se rozšířila až v osmdesátých letech. Kromě těchto pevných základů v oblasti operují misijní skupiny také v Kambodže a na ostrově Mindanao.¹²²

Na malajský poloostrov se rozšířilo Tablígí Džamá'at mezi padesátými a šedesátými lety. První buňky vznikaly v severo-malajském regionu Kelantan a Trengganu. Z Malajsie se pomalu hnutí šířilo do oblasti Thajska. Prvním místem, kde misionáři začali pracovat, bylo hraniční město Golok. Hnutí zde zbudovalo významné komunitní centrum a mešitu Markaz Masdžid Muhammadíja, v roce 2001 se ve městě otevřel ještě jeden Markaz a to Markaz Dua Tabligh. Součástí Markaz Masdžid Muhammadíja je také škola pro malé dívky. Samozřejmě zde i madrassa.¹²³

V Thajsku je rozšířeno hnutí mezi thajsky hovořícími obyvateli v oblasti Nachon Shri Thamarat a malajsky hovořícími obyvateli v oblasti Mayo. Oblast Shri Thamarat je naprosto mírumilovná, nicméně oblast Mayo je známá častými konflikty. V roce 2003 proběhla organizovaná návštěva thajských příslušníků ve střediscích v Pákistánu a Indii. V Tha

¹²² Roul, A. (2009): *Transnational Islam in India: Movements, Networks, and Conflict Dynamics*. Seattle: The National Bureau of Asian Research. s. 199

¹²³ Mandaville, P. (2009): *Transnational Islam in South and Southeast Asia: Movements, Networks, and Conflict Dynamics*. Seattle: The National Bureau of Asian Research. s. 201

sale na místních polích se konalo výroční setkání idžtimá, kde se sešly tisíce následovníků z celé jihovýchodní Asie.¹²⁴

Významné středisko markaz se nachází ve městě Yala. Tablíghí Džamá'at se v Thajsku usadilo během osmdesátých let. Následovníci v této oblasti dávají přednost arabskému jazyku před angličtinou a urdštinou.¹²⁵

5.2 Afrika

Tablíghí Džamá'at má významný vliv na muslimskou společnost v zemích západní Afriky a v subsaharské oblasti. Po dlouhé období byl islám v západní Africe označován jako černý islám *Islam noir* (černý-černošský islám) - termín využívaný francouzskou koloniální správou za účelem izolace této formy islámu před ostatními variacemi islámu, které byly považovány za větší hrozbu. Islam noir v západní Africe je mnohem méně ortodoxní než islám v oblasti blízkého východu.¹²⁶

Zajímavou skutečností je rozšíření hnutí v Gambii, jenž se stala prosperujícím centrem aktivit Tablíghí Džamá'at v oblasti západní Afriky. Následovníci z ostatních afrických zemí se shromažďují právě zde a získávají tu první zkušenosti v práci této misijní skupiny. Významnou roli v šíření této ideologie v afrických zemích hraje žena. V prostoru Gambie více než kde jinde jsou ženy zapojeny do tablíghí aktivit a účastní se misijních výjezdů. Dostávají se tak do konfliktu s tradičně vnímanou

¹²⁴ Horstmann, A. (2007): The Inculturation of Transnational Islamic Missionary Movement: Tablighi Jamaat al-Dawa and Muslim Society in Southern Thailand. *Journal of Social Issues in Southeast Asia* Vol. 22. s. 108-109

¹²⁵ Tamtéž s. 112

¹²⁶ Janson, M. (2005): Roaming about for Gods sake: The upsurge of the Tablíghí Jamá'at in the Gambia. *Journal of religion in Africa* vol. 35. s. 451

rolí muslimské ženy, pro kterou je vymezen soukromý prostor domova, v protikladu aktivně působící ženy ve veřejném prostoru.¹²⁷

V tradici Tablíghí Džamá'at je role ženy v muslimské obci inspirována činností Prorokovy ženy a jiných zbožných žen z řad prorokových společníků, v Gambii je aktivní zapojení žen mimo jiné i postavené na lokálních gendrových vztazích.¹²⁸

Organizace se v oblasti Gambie skrývá pod názvem Markaz, neboli centrum. Centrum šíření da'wy sídlí v Bundungu v oblasti Serrekunda, největšího města v Gambii, a druhé největší centrum se nachází ve městě Brikama.¹²⁹

Členové hnutí, tradičně označováni jako Tablíghís, jsou označováni jako Mašalálu podle tradičního zvolání Má shá' Alláh nebo Maraz moolu, lidé centra, pro svůj úzký vztah. Dalším termínem užívaným pro následovníky Tablíghí Džamáat je *unnidingolu*, neboli děti sunny. Většina se ale považuje jednoduše za muslimy, kteří krácejí ve stopách Proroka Muhammada.¹³⁰

Významným faktorem rozšíření této organizace je koloniální dědictví regionu. První informace o hnutí v Gambii přinášeli pákistánští kazatelé, jenž přednášeli své promluvy v anglickém jazyce, což je Gambijský úřední jazyk.¹³¹

Počátky úspěšného rozšíření organizace v Gambii jsou spojeny s osobností zaníceného imáma Dukureha, který získal vzdělání

¹²⁷ Janson, M. (2005): Roaming about for Gods sake: The upsurge of the Tablíghí Jamá'at in the Gambia. *Journal of religion in Africa* vol. 35. s. 451-452

¹²⁸ Tamtéž s. 452

¹²⁹ Tamtéž s. 453

¹³⁰ Tamtéž s. 453

¹³¹ Tamtéž s. 454

v Saudské Arábii a po návratu ze studií působil jako imám v rodné vesnici Gambisara ve východní Gambii. Tam se jeho reformní ideje neseťkaly s velkým ohlasem a z tohoto důvodu se odstěhoval do Bundungu ve městě Serrekunda, kde založil madrasu, pozdější centrum Markazu. Dnes ji tvoří dvoupatrová budova s mešitou, která pojme dva tisíce věřících.¹³²

Stejně jako ve většině oblastí, kde Tablíghí Džamá'at operuje, neexistuje složitá organizační struktura. Po smrti imáma Dukureha nebyl ustanoven oficiální imám. Byla pouze ustanovena šúra z nejvýznamnějších členů Markazu.¹³³

Zvláštním rysem úspěšného šíření hnutí je velký ohlas mezi místní mládeží, zatímco je činnost Tablíghí Džamá'at v oblasti jižní a východní Afriky závislá především na práci mezi potomky přistěhovalců z Indie. Indopákistánští kazatelé v Gambii jsou velice omezenou skupinou. Šíření D'awy si osvojila především etnická skupina Mandinga, která tvoří nejpočetnější etnikum Gambie.¹³⁴

Tablíghí Džamá'at v Gambii zaměřuje svou pozornost na mládež a především na věkovou skupinu kolem dvaceti let. Zaměřuje se na práci s vysokoškoláky studujícími na školách západního směru, to je v protikladu zemím původu organizace, kde je toto hnutí lidové a které na indických univerzitách nemá sebemenší vliv.¹³⁵

Naproti tomu v jižní Africe se Tablíghí Džamá'at zaměřuje na práci s lidmi ve středních letech, kteří navíc nejsou většinou praktikujícími muslimy a to z důvodů překvapivě ne zcela nezištných. Jedním z hlavních

¹³² Janson, M. (2005): Roaming about for Gods sake: The upsurge of the Tablíghí Jamá'at in the Gambia. *Journal of religion in Africa* vol. 35. s. 454-455

¹³³ Tamtéž s. 455

¹³⁴ Tamtéž s. 457

¹³⁵ Tamtéž s. 457

důvodů je, že tito lidé mají větší majetek a více času na práci ve skupinách.¹³⁶

V protikladu je právě masové zapojení mládeže v Gambii do činnosti Markazu. Velký podíl na tom mohou mít ekonomická deprese a její dopad na životy mladých. Organizace nabízí protiváhu neutěšené životní situaci a i přesto, že neinvestují do hnutí majetek, přispívají k činnosti svou prací. Podle odhadů činí počet následovníků několik tisíc.¹³⁷

Od počátku devadesátých let se v oblasti Sahary otevřel prostor pro globální muslimská hnutí. Na konci devadesátých let se misijní činnost Tablígí Džamá'at koordinovaně šířila frankofonní částí západní Afriky z Gambie. V Gambii se etablovalo toto hnutí počátkem devadesátých let. Odtud se rozšířilo do Mauretánie a později i do Mali a dále na sever.¹³⁸

Počátky hnutí nebyly snadné, v roce 1999 v oblasti Kindali v Mali operovala mauretánská a pákistánská skupina, nicméně nedosáhla významných výsledků. Později tohoto roku se začali o misijní činnost zajímat příslušníci tuaregského klanu Ifogha po lokálních volbách, ve kterých tento klan potvrdil vedoucí roli v oblasti.¹³⁹

Tuarégská společnost byla postavena na genderové rovnosti a ženy v ní získávaly významné postavení ve společnosti. Tato praxe je v protikladu ideologie Tablígí Džamá'at, koncepce pardy, kde je žena

¹³⁶ Vahed, G. (2003): Contesting orthodoxy: The Tablígí-Sunni conflict among south African Muslims in the 1970s and 1980s. *Journal of muslim minority affairs* vol. 23. s. 317

¹³⁷ Janson, M. (2005): Roaming about for Gods sake: The upsurge of the Tablígí Jamá'at in the Gambia. *Journal of religion in Africa* vol. 35. s. 455

¹³⁸ Schrijver, P. (2007): The War on Terror in a Haze of Dust. *Journal of Contemporary African Studies* vol. 25. s. 148

¹³⁹ Tamtéž s. 148-149

oddělena striktně od veřejného mužského prostoru a musí dodržovat pravidla ohledně zahalování a styku s lidmi mimo rodinu.¹⁴⁰

Pod vlivem hnutí se začal měnit i postoj místních ulamá k pozici ženy ve veřejné sféře. Podpora Tablighi Džamáat je spojena právě s klanem Ifoga, oproti tomu opoziční klan Idnan, se kterým Ifoga svádí boje o vládu, tyto sympatie pro hnutí nesdílí.¹⁴¹

Po území Mali se postupně rozrostl počet misijních skupin, například v Timbaktu operovala skupina z Bangladéše. Snaží se stavět svou práci na faktu, že nejsou arabského původu, a využít protiarabských nálad k získání větších sympatií pro svoji formu islámu.¹⁴²

Do Jižní Afriky se Tablígí Džamáat dostalo s obchodníky z Gudžárátu na počátku šedesátých let. O nárůstu následovníků v jižní Africe svědčí fakt, že se výročního setkání idžtima v Ladysmith v roce 1966 zúčastnilo tři sta lidí a na setkání v Durban v roce 1999 to již činilo dvacet pět tisíc následovníků. Nejstarším centrem v Jižní Africe je Džámíat Ulama v Natalu otevřená v roce 1952. Zdejší komunita je záležitostí především přistěhovalců z indického subkontinentu.¹⁴³

V Maroku se Tablígí Džamáat poprvé objevuje poprvé na počátku šedesátých let díky muslimům z Pákistánu. Oficiální vznik odnože je datován na 6. červen 1975, kdy byl oficiálně uznán jejich statut a kdy

¹⁴⁰ Schrijver, P. (2007): The War on Terror in a Haze of Dust. *Journal of Contemporary African Studies* vol. 25. s. 149

¹⁴¹ Tamtéž s. 149

¹⁴² Tamtéž s. 151

¹⁴³ Vahed, G. (2003): Contesting orthodoxy: The Tablígí-Sunni conflict among south African Muslims in the 1970s and 1980s. *Journal of muslim minority affairs* vol. 23. s. 317

otevřeli své centrum mešitu al- Núr. Organizace používá soukromé mešity po celé zemi.¹⁴⁴

5.3 Evropa

První misijní skupiny do Evropy začaly přicházet v druhé polovině čtyřicátých let 20. století, nicméně se neseťkaly s výrazným zájmem místních muslimů. S přílivem imigrantů v šedesátých a sedmdesátých letech se situace změnila. Ve Velké Británii je Tablighí Džamáat spojena především s indo pákistánskou komunitou, zatímco například ve Francii jsou následovníci hlavně přistěhovalci z Maghribu. Ve Španělsku, Belgii a Nizozemsku se hnutí nejvíce rozšířilo také mezi přistěhovalce z Maghribu.¹⁴⁵

Ve Velké Británii se Tablighí Džamáat usadila v Londýně, prvním centrem hnutí byla mešita Markazí Masdžid přebudovaná z bývalé synagogy. Od osmdesátých let se centrum přesunulo do Dewsbury. Na každoročním setkání idžtimá se pravidelně schází až patnáct tisíc souvěrců.¹⁴⁶

Dnešním centrem Tablighí Džamáat ve Velké Británii je severoanglické město Dewsbury v západním Yorkshiru. Centrum se nachází v Markazi Masdžid na South Street ve čtvrti Savile Town. Tento komplex byl založen Hafizem Patelem v roce 1982 a nachází se v něm mešita s madrasou a administrativními prostory.¹⁴⁷

V osmdesátých letech tvořili populaci Dewsbury z 25 procent potomci přistěhovalců z jihovýchodní Asie, konkrétně v Savile Town

¹⁴⁴ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s. 153

¹⁴⁵ Tamtéž s. 142

¹⁴⁶ Tamtéž s. 188

¹⁴⁷ <http://islamonline.net/en/559>

tvořili přistěhovalci z Pákistánu a Gudžarátu devadesát procent celkové populace. Původní obyvatelstvo představovala pouhá dvě procenta. I přes významný podíl těchto příslušníků je hnutí Tablígí Džamá‘at etnicky různorodé. Dnes hnutí ovládá 600 mešit z celkového počtu 1350, která se na ostrově nacházejí.¹⁴⁸

Hlavní organizací Tablígí Džamá‘at ve Francii je Foi et Pratique¹⁴⁹, neboli Víra a Praxe. Tato skupina hraje významnou roli mezi muslimy ve Francii. Zdejší muslimové trpí ztrátou identity, oscilují mezi každodenním životem v místních továrnách kontrastující s jejich původním kulturním prostředím. Dennodenně se dostávají do konfliktů s manželkami a dcerami studujícími na sekulárních školách a ovlivněných západní módou. Cítí se ztraceni v nemorálním prostředí Francie s jazykem, kterému leckdy ani nerozumí.¹⁵⁰

Tablígí Džamá‘at těmto „zbloudilým duším“ přináší řád, jelikož jednání a chování tablígů není svévolné ani náhodné, vše má svůj smysl v tomto pojetí islámu, při každé významnější příležitosti či učinění rozhodnutí musí být pronesena modlitba.¹⁵¹

První skupina misionářů z Tablígí Džamá‘at přišla do Francie v roce 1962 na pozvání studenta neurochirurgie Taná‘ula původem z Indie. Tento první krok neměl významný dopad, bylo nutné dalších šest let na přípravu půdy pro další misi. V roce 1968, při druhém pokusu o uchycení se na půdě Francie, byla organizace úspěšná a v téměř krátkém

¹⁴⁸ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s.165

¹⁴⁹ <http://www.foietpratique.org/>

¹⁵⁰ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill s. 180

¹⁵¹ Tamtéž s. 188

časovém horizontu získala nové dobrovolníky, jenž byli okamžitě posláni do centrály, aby zde získali potřebné zkušenosti.¹⁵²

V roce 1962 se zárodečná skupina Tablígí Džamá‘at připojila pod hlavičku neziskové organizace Association Culturele Islamique. Působili v mešitě v Beleville. Pro neshody však asociaci v sedmdesátých letech opustili a přesunuli se do Glichí. V roce 1972 od státu získali pozemek na pařížském předměstí v ulici Madame de Sanzilion. Na tomto pozemku vybudovali centrálu hnutí a zaregistrovali se jako Association Musulmane Foi et Pratique. V roce 1973 byla na rohu ulice Jean- Pierre Timbaud na Bellevie Boulevard v Paříži vybudována mešita Abu Bakr pro pět set lidí. Následovala rychlá expanze do významných měst po celé Francii jako např. Le Mans, Lyon a Marseile. V Paříži postupem času zbudovali dvě významné mešity, Alí mosque ve Fauborg Sant- Denis v Sentier a Ámerovu mešitu na místě staré Abu Bakrovy pro patnáct set věřících, která se současně stala sídlem amíra. Kolem tohoto centra a stanice metra Couronne jsou v dnešní době soustředěny muslimské obchody, knihkupectví a halál řeznictví.¹⁵³

Etnická skladba zdejších členů je velice rozmanitá. Scházejí se zde západoafričtí muslimové, muslimové z Komorských ostrovů z Indie, Pákistánu a jiných zemí.¹⁵⁴

V Belgii operuje organizace Tablígí Džamá‘at jako jedna z mnoha muslimských organizací od druhé poloviny dvacátého století. Belgická organizace se dá definovat jako koncentrovaná soustava kruhů. Centrum zájmu je pravý islám, jehož ideálu se tablígí blíží nápodobou života Proroka a jeho společníků. Mimo tento uzavřený kruh se pohybuje věřící,

¹⁵² Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill s. 190

¹⁵³ Tamtéž s.190- 191

¹⁵⁴ Tamtéž s.192

který se pohybuje mezi ideálem a nedokonalým životem ovlivněným vztahy s ostatními věřícími a nevěřícími.¹⁵⁵

Tablígí Džamá‘at se v Belgii prezentuje jako pravý ortodoxní islám, je obránce prostého praktického islámu před nadměrnou intelektualizací islámu jinými obrodnými hnutími. Dává přednost prostým pravidlům uctívání Boha, dodržováním modlitby a skromnosti. Prezentuje se absolutní vírou a odporem proti politickým aktivitám.¹⁵⁶

V Belgii se poprvé objevuje na počátku šedesátých let, první jejich mešita se stala jednou z prvních otevřených na tomto území. Během sedmdesátých let postupně zapouštěla kořeny, mezi lety 1980- 82 se registrovalo pod hlavičkou ASBL několik mešit hnutí a roku 1982 se pořádalo v Charleroi první výroční setkání. Postupně se podařilo otevřít mešity ve Valonsku. Během následujících deseti let vzniklo 12 tablígí skupin formálně organizovaných na principu neziskových organizací.¹⁵⁷

Postupem času získalo hnutí poměrně velký vliv v Center Islamique et Culturele de Belgique, organizace zastupující všechny muslimy v Belgii. Nicméně během dalších let došlo k odklonu od této organizace pro neshody s vedením a v sedmdesátých letech byla ustanovena Federation des Mosques et des associations Cultureles et Islamique de Belgique. Jednalo se o sdružení představitelů několika mešit, převážně spravovaných Tablígí Džamá‘at a lokalizovaných v Bruselu. Záměrem založení tohoto orgánu byl obecný zájem chránit muslimskou komunitu v Belgii, organizovat a pořádat výuku arabského jazyka, koránskou výuku a přednášky o islámské kultuře, a za tímto účelem zakládat islámské školy. Důležitým cílem bylo dohlížet na jmenování imámů a dohlížení na

¹⁵⁵ Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill. s.174

¹⁵⁶ Tamtéž s.175

¹⁵⁷ Tamtéž s.178

administrativu sdružených mešit. Jedním ze skrytých důvodů založení této federace bylo vytvořit opoziční sílu Center Islamique et Culturele de Belgique, jenž mělo podporu belgické vlády, a jako jediná instituce vyučovala a jmenovala imámy pro Belgii.¹⁵⁸

Je velice obtížné získat relevantní informace o konkrétním počtu příznivců, nicméně počet otevřených mešit konstantně narůstá.

V Německu se objevilo Tablíghí Džamá'at poprvé kolem roku 1965 a to díky malého kruhu pákistánských studentů ve Frankfurtu. Neexistuje dostatek informací o historickém vývoji hnutí na tomto místě, nicméně hnutí zde operovalo nepřetržitě od roku 1980.¹⁵⁹ Do dnešního dne mělo hnutí malý dopad na tureckou komunitu i přes to, že do turecké domoviny se hnutí dostalo prostřednictvím Pákistánských misionářů kolem roku 1967, jediná dvě centra se nacházejí v Istanbulu a Adapazaru. V roce 1996 založila buňka v Cologne asociaci Daw'atul Haq International, jejíž cílem byla podpora a vzdělávání muslimských dětí, mládeže a dospělých¹⁶⁰

V Německu v současnosti operuje přibližně sedm set členů Tablíghí Džamá'at, jelikož je jejich spolupráce postavena na neformálních kontaktech mezi souvěrci, nejsou o jejich činnosti širší informace. Jejich centra se nacházejí v Hannoveru, Hamburgu, Berlíně, Mnichově a operují i v dalších městech.¹⁶¹

¹⁵⁸ Tamtéž s. 180

¹⁵⁹ Tamtéž s. 150

¹⁶⁰ Tamtéž s. 157- 158

¹⁶¹ The Annual Report of protection of Constitution s. 215- 217

5.4 Severní Amerika

Do Spojených států Amerických přišla Tablígí Džamá‘at v roce 1952, centrum buňky je mešita Al Faláh Mosque nacházející se na 42-12 National Street v Coroně v Queensu v New Yorku. Ve státech funguje mnoho poboček, významná jsou centra v Los Angeles a San Diegu. Hnutí je zde spojeno především s imigranty z jihovýchodní Asie, převážně jsou zde zastoupeni muslimové z Gudžarátu, z Pákistánu a částečně z Bangladéše.¹⁶²

Na Manhattanu ze začátku operovala skupina z Bangladéše, ale po získání mešity v Coroně se přesunula do Queensu. Mešita v Coroně sloužila původně čistě pro potřeby muslimů z Pákistánu a Indie, centrem Tablígí Džamá‘at se stala až v roce 1990. Centrum se nachází v komerční čtvrti a sousedí s budovou patřící Svědkům Jehovovým. Mešita má dvě podlaží a vévodí jí kupole a minaret. Z minaretu pravidelně svolává muezzin věřící k modlitbě, nicméně podle amerického práva nesmí být používáno rozhlasu. Mešita pojme dvě stě věřících a v malém odděleném prostoru je místo i pro ženy. V mešitě Al Faláh se nejčastěji užívá angličtina a arabština, urdština jen okrajově pokud je návštěvníkem některý z bratrů z indického subkontinentu. Ve vedení dominují Pákistánci a Indové. Každý večer se v prostorách mešity pořádají semináře pro děti. Dívky i chlapci jsou v oddělených prostorách, výuka probíhá za pomoci literatury dodávané z ústředí v Indii a Pákistánu. V roce 1995 byla v prostorách mešity otevřena madrasa Al- Faláh Islamia.¹⁶³

V New Yorku se nachází jeden tisíc členů hnutí. Po celých spojených státech pak operuje kolem deseti až patnácti tisíci následovníků Tablígí Džamá‘at a to mimo jiné v Texasu a Kalifornii. Etnicky jsou v hnutí

¹⁶² Mohammad- Arif, A. (2002): Salaam America, South Asia Muslims in New York. London: Anthem Press s.181- 184

¹⁶³ Tamtéž s.181- 184

nejpočetněji zastoupeni přistěhovalci z Jihovýchodní Asie, činí asi šedesát procent, dále jsou zastoupeni Arabové a konvertité. Další významná komunita se nachází také v Chicagu, kde se na setkání v roce 1988 sešlo šest tisíc věřících a Torontu v roce 1997 tři až čtyři tisíce. Na severoamerickém kontinentě se rovněž pořádají výroční setkání idžtimá.¹⁶⁴

Do Kanady se Tablíghí Džamáat rozšířilo během šedesátých let. První skupinka misionářů přišla v roce 1968 a jejich cílem byl kampus Torontské univerzity. Činnost Tablíghí rostla během následujících let s přílivem muslimů z Jihovýchodní Asie. Centrem hnutí v Kanadě je jihozápadní Ontario. Od sedmdesátých let zde sídlí místní sedmi členná šura a tito členové se postupně střídají na pozici amíra. Ústředí sídlí v Torontu v centru Al Rashid Islamic Institute založeném v roce 1987.¹⁶⁵

Následující část se věnuje modelovému příkladu budování muslimské identity v městském prostředí v prostoru tří měst v jihozápadním Ontariu a to ve městech: Kitchner, Waterloo a Cambridge. Jedná se o sociálně i etnicky rozvrstvenou společnost s vysokým počtem imigrantů, například jenom ve městě Waterloo se nachází tři tisíce muslimů.¹⁶⁶

Jedním z vnějších znaků odlišení je oblečení, prostředí uvolněné americké morálky vybízí k osvojení zřetelných symbolů muslimské religiozity. Muži jsou oblečeni do tradičního oděvu, jako pokrývku hlavy užívají turban. Výrazným vnějším znakem je plnovous. Tradice prostého oblečení, hustého vousu a turbanu, která vychází z dob vzniku Tablíghí Džamáat v Mewatu, kde výrazně odlišné oblečení, sloužilo k vymezení

¹⁶⁴ Dickson, R. (2009): The Tabligi Jama'at in Southwestern Ontario: Making identities and networks in Canadian urban space. *Contemporary Islam* 3 s. 102

¹⁶⁵ Tamtéž s. 103

¹⁶⁶ Tamtéž s. 104

se od hinduistické většiny. Pro muslimy žijící v moderní západní metropoli je takový viditelný prvek demonstrací náboženského zanícení a vzorec sebeuvědomění sebe samého.¹⁶⁷

Jak již bylo uvedeno je to primárně apolitické hnutí a jeho smysl spočívá v první řadě na sebeuvědomění si pravého islámu skrze nápodobu ideálu Proroka muhammada a to aktivním působením na komunitu. Pro muslima v městském prostředí to znamená trávit mnoho času v mešitě a věnovat se komunitě a je v protikladu kariérismu a honbě za hmotnými statky. Víra a hmotné bohatství jsou v protikladu.¹⁶⁸

Během pravidelných týdenních setkání se tablíghové setkávají v mešitě a konají návštěvy domovů svých souvěrců. Každá taková skupina operuje v okruhu pěti kilometrů od mešity. Vzniká tak propojená síť v městské zástavě tvořená rodinami členů s centrem v mešitě. Misionářské povinnosti jsou prováděny buď ve vlastní mešitě nebo se pořádají výjezdy do okolních měst. Každý víkend jsou pořádána setkání pro mládež.¹⁶⁹

Zajímavou skutečností je odpor vůči většině tištěných médií a naprosté zavržení internetu a zvukových nosičů pro potřeby šíření d'awy i v prostředí moderní metropole. Výjimkou je pouze několik prací v čele s Fadá'il 'Amal, ale ty neslouží ke samostudiu, nýbrž pro potřeby sebevzdělání ve skupině talim. Tablíghí Džamá'at zásadně trvá na přenosu poselství z očí do očí.¹⁷⁰

¹⁶⁷ Dickson, R. (2009): The Tabligi Jama'at in Southwestern Ontario: Making identities and networks in Canadian urban space. *Contemporary Islam* 3 s.102

¹⁶⁸ Tamtéž s.103

¹⁶⁹ Tamtéž s.104

¹⁷⁰ Tamtéž s.105

5.5 Austrálie

Historická přítomnost na Australském území není zdokumentovaná, pravděpodobně prvním místem, kde se Tablíghí Džamáat uchytila byla mešita Surry Hills sloužící přistěhovalcům z Indie během raných sedmdesátých let. Pozvolna se hnutí etablovalo v lokalitách v Sydney a jeho okolí, v průmyslové oblasti kolem města Newcastle a Wollongong na jižním pobřeží.¹⁷¹

Se svou misijní činností uspěli nejenom u přistěhovalců z Indie, ale mnoho následovníků získali i z arabských zemí, Afriky, Balkánu a Turecka. Úspěšnost hnutí dokumentuje rozšiřující se síť modliteben *musallah* a vzrůstající počet věřících v tradičním oblečení kameez košile, shalwar kalhoty, jubbah volná arabská róba a rostoucí obliba výročních setkání. V roce 2002 se idžtima v mešitě Rooty Hill zúčastnilo na tři tisíce věřících z celé Austrálie.¹⁷²

Každý pátek večer se setkává zhruba tři sta členů tablígh z okrajových částí Sydney do mešity Imam Ali, aby naplánovali misijní cestu. Mezi Maghribem a Isha probíhá talim. Při taalim záleží na etnické skladbě přítomných, podle čehož se vybírá jednací jazyk. Předmětem studia je samozřejmě Faza'il-e-Ama'l, provádí se dhikr. Po noční modlitbě Isha začíná bayan. Každý týden přednáší člen, který právě provádí chillu. Po bayáaanu se tradičně rekrutují noví členové. Na závěr se plánují misijní cesty a někteří zbožní členové tráví noc v mešitě.¹⁷³

¹⁷¹ AliI, J.(2006): Islamic Revivaism: A Study Of The Tablighi Jammata In Sydney.University of New South Wales s.150

¹⁷² Tamtéž s. 151

¹⁷³ Tamtéž s. 183

5.6 Bišwa Idžtima Světová kongregace

Jedná se o výroční setkání Tablígí Džamáat v jedné z hlavních centrál hnutí v Tongi v Bangladéši na břehu řeky Turag. Tongi je malé město asi dvacet pět kilometrů severně od hlavního města Dhaka. Součástí setkání jsou modlitby a kázání. V roce 2007 bylo přítomno setkání tři miliony věřících a v roce 2010 se již zúčastnilo pět miliónů věřících. Shromáždění se pořádá na ploše o rozloze více jak půl kilometru čtverečního.¹⁷⁴

První setkání se uskutečnilo v roce 1946 a nadále bylo organizováno Bangladéšskou odnoží Tablígí Džamáat. Zpravidla trvá tři dny a posledního se zúčastnilo víc než pět milionu následovníků, což z tohoto shromáždění činí jedno z největší setkání muslimů pospolu s poutí do Mekky a s poutí na šíitská posvátná místa. Před ukončením setkání dochází k závěrečné finální modlitbě Acheri „Munadžat“. Posledního výročního setkání se zúčastnili věřící z osmdesáti zemí včetně hostitelské země. I přes obrovské množství účastníků dochází jen velice zřídka k problémům s potravinami či záležitostmi ohledně hygieny.¹⁷⁵

Čtyřicátá šestá Bišwa Idžtima 2012 se konala 13. ledna. První část probíhala od třináctého do patnáctého ledna a druhá část od dvacátého do dvacátého druhého ledna. Tento ročník musel být rozdělen na dvě části z důvodů nedostatku ubytovacích prostor pro věřící. Předpokládalo se, že se letošního setkání zúčastní věřící ze sto zemí z celého světa. Vláda připravila bezpečnostní systém a do organizace bylo zapojeno na dvacet dva tisíc dobrovolníků, policistů a příslušníků armády. Setkání rozdělené na dvě části mělo zabránit komplikacím.¹⁷⁶

¹⁷⁴ <http://tablighijamaatijtema.blogspot.cz/2012/03/bishwa-ijtema-tongidakhabangladesh.html>

¹⁷⁵ Tamtéž

¹⁷⁶ Tamtéž

Kromě Tongi se pořádají tato setkání také v Raaiwindu v Pákistánu v Bhópálu nicméně setkání v Tongi Idžtima je ze všech největší. Na výročním setkání v Raiwindu v Lahore, kterého se účastnilo více než jeden a půl milionu věřících, proběhl ceremoniál v roce 2004 v podobě svatební obřadu pro šest set párů. Na bezpečnost setkání dohlížela policie a hasiči, policie si dokonce pro zvýšení bezpečnosti zřídila kontrolní stanoviště přímo v areálu setkání.¹⁷⁷

V Bhópálu se Idžtima koná zpravidla v prosinci a probíhá na okraji města, setkání se převážně účastní věřící z Indie, avšak na posledním setkání se sešlo více než půl milionu věřících a šest set stoupců z celého světa. Především však zde byli stoupci z jihovýchodní Asie, Kazachstánu, Iránu, Egypta, Austrálie, Velké Británie, Spojených států Amerických a Číny.¹⁷⁸ V průběhu tří denního shromáždění přivezli stoupci ze zahraničí kvalitní oblečení, které zde prodávali za výhodnou cenu. Setkání v Uttarpradeši Bijnor 12. až 14. února se zúčastnilo mnoho věřících z Indie, ale také i ze států jako je například Srílanka, Pákistán, Nepál a dalších zemí.¹⁷⁹

¹⁷⁷ <http://tablighijamaatijtema.blogspot.cz/2012/03/bhopal-ijtimaijtemamadhya-pradeshindia.html>

¹⁷⁸ Tamtéž

¹⁷⁹ <http://tablighijamaatijtema.blogspot.cz/2012/03/bijnor-ijtima-uttar-pradeshindia.html>

6 Kontroverze kolem Tablígí Džamá‘at

6.1 Tablígí Džamá‘at a politika

Hnutí Tablígí Džamá‘at vzniklo jako reakce na rostoucí aktivitu hinduistických reformních hnutí hrozících ještě více marginalizovat muslimskou komunitu v Mewatu, tedy vznikl jako reakce na politickou situaci, ve které se muslimská komunita ocitla.¹⁸⁰

Ačkoliv si hnutí zakládá na sebe-prezentaci jako nepolitické hnutí, dostává se často do kritiky a podezření, že si svůj politický názor schovává pod pokličkou. Jak uvádí Imtiaz Ahmad, pokud se vylučuje kdokoliv z politického života jako ze světského života, nechá si narůst vousy nebo se začne zahalovat, jedná se o významné politické prohlášení a z tohoto pohledu tedy může být Tablígí Džamá‘at jen těžko apolitická.¹⁸¹

Zakladatel hnutí Muhammad Ijás byl přesvědčen, že ztráta politické moci muslimské ummy a její rostoucí marginalizace na úkor nevěřících v Indii i v dalších částech světa, je zapříčiněna opuštěním pravé víry. Pokud by muslim striktně následoval poselství víry v osobním životě, získal by milost Boží, a Bůh by mu umožnil úspěch jak v tomto životě tak i po něm. Bůh by mohl přenést svou moc na svého nástupce na tomto světě pouze pokud by se navrátil na cestu života Proroka Muhammada. Pouze ten, kdo bude věrně následovat příkladu Proroka jako inspirace v osobním životě, bude dominovat nad nevěřícími a bude předurčen panovat nad všemi věcmi na tomto světě.¹⁸²

¹⁸⁰ Sikand, Y. (2006): The Tablighí Jama‘at and Politics: A Critical Re- Appraisal. The Muslim World Vol. 96 s. 177

¹⁸¹ Tamtéž s. 177

¹⁸² Tamtéž s. 179

Podle Muhammada Iljase zapojení do politiky svádí k širku a tvrdil, že by se muslimové sice neměli politiky stranit, ale ani by se do ní neměli aktivně zapojovat. V protikladu k islamistickým skupinám, jejichž cílem je skrze ovládnutí stávajícího politického systému nastolení islámské vlády. Iljás dává přednost individuálnímu přístupu, kdy postupnou prací a nabádáním muslimů k dodržování islámu ozdraví muslimskou společnost, která bude korunována vznikem islámského státu. Tím, že se zaměřil na misijní práci mezi obyčejnými muslimy, nestál v opozici vůči ostatním hnutím, jejichž cílem bylo právě získání politické moci do rukou muslimů. Nejednalo se o rivalitu, spíše operovali v jiných sférách a používali jiné metody, není rozdíl mezi Tablíghí Džamá'at a ostatními skupinami, cílem všech je ustavení politické moci v rukou muslimů. Z toho vyplývá, že spíše hnutí Tablíghí Džamá'at svou činností doplňuje aktivity ostatních islamistických skupin, které operují ve sféře politiky. O tom svědčí i vztah mezi Mawlánou Sajídem Abul Ala Maudúdíem a Iljásem. Maudúdí v roce 1939 navštívil oblast Mewatu, aby se zde přesvědčil o práci Tablíghí Džamá'at. V článku Tardžumán ul-Qur'án Iljáse chválí za jeho činnost a význam jeho práce při obrodě islámu v Jižní Asii. Na tento článek odpověděl Iljás dopisem, v němž vyzdvihuje Maudúdího zásluhy a svou práci marginalizuje ve srovnání s Maudúdího konceptem Islámu jako kompletní cesty a sociálního systému.¹⁸³

Po smrti Muhammada Iljáse se vývoj v otázce moci a politiky výrazně změnil. Zvláště pak v období po rozdělení Indie v roce 1947. Muslimové v Indii se stali zranitelnou minoritou. V mnoha případech se stali obětí politiky a politických uskupení jako byla Muslimská Liga, která se považovala za mluvčího všech muslimů v zemi. Jakákoliv separátní prohlášení muslimů navíc vyvolávala hinduistickou odplatu. Mnoho muslimů se loajálně hlásilo k Indickému národnímu kongresu, aby se tak

183 Sikand, Y. (2006): The Tablighí Jama'at and Politics: A Critical Re-Appraisal. The Muslim World Vol. 96 s. 182

vyhnuli agresi hinduistické většiny. V této souvislosti s rostoucí silou hinduistických obrodných hnutí a v tísnivém prostředí muslimské nejistoty se začalo Tablígí Džamáat prezentovat jako absolutně apolitická organizace. Muhammad Jusúf byl přesvědčen, že jedinou cestou, jak může hnutí dále pokračovat ve svých aktivitách bez zásahů státu a provokování militantně naložených hinduistických skupin, je vyloučení organizace z politických aktivit. Od tohoto okamžiku po rozdělení země se vnímalo jakékoliv zapojení a participace na politické moci jako těžký hřích.¹⁸⁴

Šíření Tablígí Džamáat za hranice indického subkontinentu v rozdílných prostředích se musí vypořádat s různými přístupy. V některých případech se muslimové přizpůsobují sekulární politice, zatím co jinde islamistická hnutí tvoří součást opozice proti vládnoucím režimům. Tento pragmatický přístup přizpůsobení se absenci islámského politického řádu pomohlo hnutí etablovat se v sekulárních režimech a neislámských státech. Zatím co se Muhammad Ijás vyhnul zavržení politicky orientovaných muslimských skupin, pod vedením Mawlány Jusúfa se začalo vědomě distancovat od skupin jako je Džama Islamíja. Nejvýrazněji se to projevilo v padesátých letech publikací Fitna-i Maudúdí od Mawlány Muhammada Zakárijí. Obsahem knihy je tvrzení, že celá Maudúdího koncepce porozumění islámu Iqmati-i dín, tedy nastolení islámského politického řádu, je naprosto milná. V teorii Tablígí Džamáat už se neobjevuje vidina budoucího vzdáleného ustavení islámského řádu, ale nahrazuje ho zdůrazněné dodržování Šesti principů.¹⁸⁵

Celá tato proměna Tablígí Džamáat je pochopitelná v kontextu doby, kdy se po roce 1947 hnutí smířilo se sekulárním systémem Indie a uvědomilo si nadvládu hinduistické většiny. Tento přístup také umožnil

¹⁸⁴ Sikand, Y. (2006): The Tablighí Jama'at and Politics: A Critical Re- Appraisal. The Muslim World Vol. 96 s. 183

¹⁸⁵ Tamtéž 184

příslušníkům hnutí podporovat sekulární politické strany podle vlastní volby bez toho, aby byly ve společnosti spojovány se skupinami jako Džama Islamíja. Je zajímavostí, že mnoho členů hnutí v Indii dává ve volbách přednost sekulárním stranám a ve Velké Británii volí Lauboristy. V prostředí indického státu tento postoj pomohl k rozkvětu hnutí i přes atmosféru, v níž stoupalo nepřátelství k muslimské komunitě. Proto například v letech 1975 až 1977, kdy bylo zakázáno mnoho náboženských organizací v Indii včetně Džama Islamíja, mohla Tablíghí Džamáat pokračovat ve své činnosti bez jakýchkoliv překážek dál.¹⁸⁶

Po té, co hnutí expandovalo do Evropy a Severní Ameriky, pomohl k lepšímu přijetí od místních vlád jejich nezapojení se do politických aktivit, jelikož jakákoliv skupina spojená s islámem a politikou se jevila pro vládu podezřele nebezpečnou. Na první pohled se tak může zdát distancování se od politických záležitostí jako tichá podpora vládnoucího systému. Tento postoj mohl vykrystalizovat v přímou i nepřímou podporu Tablíghí Džamáat od vládnoucích elit jako nástroj k oslabení politicky zaměřených muslimských organizací.¹⁸⁷

Tablíghí Džamáat umožnila svým následovníkům zapojit se do struktur sekulárního státu tím, že islám posunula do čistě soukromé sféry života a náboženství oddělila od politiky. Zde se stává zdrojem islámu každý jedinec a terčem obrody je individualita. Podle této teorie se dnešní muslimové, příslušníci Tablíghí Džamáat, nacházejí ve stejné situaci jako muslimové za Prorokova života ještě v Mekce. Stále se tedy dosud učí víře. V protikladu k tomuto bylo období Medínské, kde Prorok ustanovil plnohodnotný Islámský stát. Tato analogie k době života Proroka

¹⁸⁶ Sikand, Y. (2006): The Tablighí Jama'at and Politics: A Critical Re-Appraisal. The Muslim World Vol. 96 s. 185

¹⁸⁷ Tamtéž s. 187

pomohla hnutí přizpůsobit se sekulárnímu systému, nicméně se to neobešlo bez komplikací a napětí.¹⁸⁸

Na druhou stranu její úsilí zdůrazňovat pocit muslimské identity, snaha spojení celosvětové muslimské ummy, ignorování národnostních specifíků, sekt, etnického původu a třídní společnosti zatím co klade důraz na silný pocit kulturní identity a nadřazenosti, přičemž zavrhuje konzumní společnost, je dosti výraznou kritikou západního politicko-sociálního uspořádání společnosti.¹⁸⁹

Někteří Muslimové vidí Tablígí Džamá'at jako nástroj, který využívají protiislámské síly za účelem oslabení politické síly muslimů. Barlewijským pohledem je Tablígí Džamáat zvrácená sekta. Například 'alim Arshad ul-Qadirí, významný zastánce barlewijské ideologie, tvrdí, že Tablígí Džamá'at v podstatě založila Britská koloniální správa, čímž by tak otupila schopnost místních muslimů vést džihád. Tvrdí současně, že během studené války používali Spojené státy americké, respektive CIA, společně se Saudskou Arábií hnutí v globální válce proti komunismu a Indie je nepřimo podporovaná militantními skupinami protimuslimsky zaměřených hinduistů, aby zabránili muslimům bojovat o svá práva a tak nenarušili hinduistickou nadvládu. Jiný barlewijský alim napsal, že Tablígí Džamáat jen posiluje nepřátele islámu, jelikož se nijak nereflektují v okamžicích, kdy jsou muslimové zabíjeni při pogromech hinduistů nebo pokud jsou palestínští muslimové zabíjeni Izraelci.¹⁹⁰

Mnoho islamistických skupin vidí Tablígí Džamáat stejným pohledem. Tabish Mahdí, hlavní ideolog Džama Islamija v Indii, považoval hnutí jako lživou sílu pro její pasivní postoj k politice. Podle

¹⁸⁸ Sikand, Y. (2006): The Tablighí Jama'át and Politics: A Critical Re- Appraisal. The Muslim World Vol. 96 s. 186

¹⁸⁹ Tamtéž s. 187

¹⁹⁰ Tamtéž s. 188

něho ignorováním významu džihádu proti tyranovy tak hnutí podporuje proti islámské síly. Deinterpretací džihádu, jakožto ztotožnění s misijními aktivitami Tablíghí Džamáat, nahrává nepřátelům islámu jako jsou židovští misionáři, nevěřící a Satan. Kritik z organizace Ahl-i Hadith se domnívá, že hnutí ničí spirituální význam vedení džihádu mečem mezi muslimy. Další odpůrce kritizuje ignorování významu džihádu v ideologii hnutí a soustředění se pouze na rituální praxi. V konečném souhrnu tak z výše uvedeného vyplývá, že podle kritiků z řad muslimů je Tablíghí Džamáat aktivně zapojena do politického života a jejím cílem je poškozování zájmů islámu a věřících.¹⁹¹

Různé politické role, jenž hnutí hraje v rozdílných sociálních souvislostech, lze stanovit potřebou přežít a šířit poselství. V některých oblastech stojí Tablíghí Džamáat proti vlivu islamistických skupin a přináší tamním muslimům cestu jak fungovat ve státě bez islámských struktur, zatím co v jiných případech islamistické skupiny nepřímo podporují tím, že jim připravují prostor, ve kterém mohou později operovat. Pevná víra ve svět, jenž zbloudil ze stezky Boží, jasné vyjádření jenž může sloužit jako mocná symbolická kritika politických systémů a jejich legitimitě zkorumpovaných elit. Ve státech s nedemokratickým systémem to lze využít jako symbolický sociální protest a mocnou zbraň, jelikož tam bývají opoziční politické struktury zpravidla zakázány. Tablíghí Džamáat tak může na jedné straně podporovat sekularismus a v jiných případech pomáhat islamistickým skupinám.¹⁹²

V Pákistánu byla Tablíghí Džamáat nepřímo podporovaná státním aparátem jako protiváha Džama Islami. Kromě toho v ostatních zemích s většinou muslimskou populací, jako jsou například Bangladéš nebo

¹⁹¹ Sikand, Y. (2006): The Tablighi Jama'at and Politics: A Critical Re-Appraisal. The Muslim World Vol. 96. s. 188

¹⁹² Tamtéž s. 190

Malajsie, hrála významnou politickou úlohu při depolitizaci velkého množství obyvatel inklinujících k náboženství vlivem své misijní činnosti, čímž tak oslabili pozici islamistických skupin.¹⁹³

Na druhou stranu pro muslimské aktivisty znamenalo zapojení se do aktivit Tablíchí Džamá‘at cestu jak pokračovat ve své činnosti bez toho, aniž by se dostali do hledáčku bezpečnostních složek státu. Proto například po válce mezi Bangladéšem a Pákistánem v rozmezí let 1971-1972, kdy byly zakázány islamistické organizace pro údajnou podporu pákistánské armády, mnoho členů Džama Islámíja hledalo útočiště právě v řadách Tablíchí Džamá‘at, aby se vyhnuli vězení a mohli dále pokračovat ve své činnosti bez překážek.¹⁹⁴

Podle výše uvedených skutečností je Tablíchí Džamá‘at dvojitým pohledem. Určitou skupinou je vnímána jako nepřátelská Islámu, nástroj nevěřících k oslabení islámu, a na druhou stranu pomáhá připravovat půdu islamistickým skupinám k rozšiřování muslimského uvědomění.

6.2 Podezřelé aktivity kolem Tablighí Džamá‘at

Mnoho osobností veřejného života je spojováno s aktivním zapojením do hnutí nebo jeho podporou. Například profesor Ghulam ‘Azám, hlava Džama Islámí v Bangladéši či Fárid Kasein, významný člen Hizb at Tahrír ve Velké Británii. Zajímavým příkladem je Muslih al Šamrání, který byl obviněn společně se třemi dalšími muži z plánování bombového útoku na americkou vojenskou základnu v Saudské Arábii, při němž přišlo o život sedm lidí. Muslih al Šamrání začínal původně jako aktivista Tablíchí Džamá‘at a o rok později odešel do Afghánistánu vést džihád proti Sovětské armádě odkud se později přesunul do Bosny, aby zde bojoval

¹⁹³ Sikand, Y. (2006): The Tablighí Jama‘at and Politics: A Critical Re-Appraisal. The Muslim World Vol. 96. s. 191

¹⁹⁴ Tamtéž s. 191

proti Srbům. Tablíghí Džamá‘at je oblíbena mezi příslušníky hnutí Taliban v Afghánistánu, jelikož vychází ze stejného podhoubí - z Deobandu. Inspirativní základní podnět v tomto hnutí hledají i skupiny jako Harakat ul- Mudžáhidín, organizace, která sehrála klíčovou roli v konfliktech v Kašmíru, Bosně, Čečensku a Tádžikistánu. Podle mluvčího Harakat ul- Mudžáhidín mnoho členů s Tablíghí Džamá‘at sympatizuje a mnoho pochází právě odtamtud. Členové hnutí se také účastnili ozbrojeného povstání v Ugandě proti vládě prezidenta Yowerimu Musewenimu. Organizace vznikla v Raiwindu v roce 1980. Není bez povšimnutí, že je to i domov centrály Tablíghí Džamá‘at v Pákistánu, jedno z nejdůležitějších středisek na světě. Nechvalně se tato skupina proslavila únosem letadla Air India v prosinci 1998 a v květnu 2002 vyvražděním autobusu plného francouzských inženýrů v Karáči.¹⁹⁵

Objevují se zde nitky směřující k Islámské frontě spásy. V Maroku bylo v květnu obviněno šest členů marocké větve hnutí z podílu na teroristickém útoku na synagogu v Kasablance. Údajná je také spojitost hnutí s vraždou filmaře Teo van Goga 2. listopadu 2004. Ve Francii jsou stopy z roku 1994 na podílu útoku na hotel Asni v Marakeši.¹⁹⁶

Indičtí vyšetřovatelé podezírají vlivného člena Tablíghí Džamá‘at a skupinu jeho následovníků z bombového útoku z 27. února roku 2002 na vlak vezoucí hinduistické nacionalisty. Tento incident vyvolal vlnu násilností mezi hinduisty a muslimy.¹⁹⁷

V některých zemích se mezi následovníky Tablíghí Džamá‘at nacházejí i členové vlád jako například v Pákistánu, kde byl významným členem hnutí Muhammad Rafíq Tarár, prezident sesazený roku 2001

¹⁹⁵ Alexiev, A. (2005): Tablighi Jamaat: Jihads Stealthy Leions. Middle East Quarterly. s. 4

¹⁹⁶ Tamtéž s. 4

¹⁹⁷ Tamtéž s. 4

generálem Parvízem Mušarafem, nebo příslušníci ozbrojených složek například v Bangladéši či v Čečensku.¹⁹⁸

Ve Spojených státech byli aktivní v řadáchs hnutí Tablíghí Džamáat John Lindh a další útočníci jako Richard Reid, Jose Padilla, stejně jako ve Velké Británii sebevražední útočníci z teroristického útoku na londýnskou veřejnou dopravu Mohammad Sidiki Khan, Shehzád Tanweer.¹⁹⁹

6.2.1 John Lind

Tablíghí Džamá'at je spojována s činností amerického občana Johna Lindha, který byl zadržen v Afghánistánu po invazi v roce 2001. Narodil se 9. února 1981 v hlavním městě Washingtonu. V roce 1997, teprve v šestnácti letech, oficiálně konvertoval k islámu v Islamic center of Mill Valley. V prosinci roku 1998 odcestoval do San'á v Jemenu, aby zde studoval arabský jazyk, strávil zde osm měsíců a poté se vrátil na krátko do Spojených států. Při svém druhém pobytu v Jemenu v emailovém dopise ospravedlňoval útok na americký křižník USS Cole spáchaný 12. října 2000.²⁰⁰

Následně v roce 2000 odcestoval za studiem do Pákistánu, kde navštěvoval madrasu. Zde se dostal do kontaktu s Harakat ul-Mudžáhidín, kde prodělal výcvik. Následně se rozhodl zapojit do boje v Afghánistánu. Zajat byl prvního prosince 2001 tři měsíce po útoku na World Trade Centers, po pádu Kunduzu. Vězněn na základně Camp Rhino v Mazáre Šarif.²⁰¹

¹⁹⁸ Sikand, Y. (2006): The Tablighí Jama'át and Politics: A Critical Re-Appraisal. The Muslim World Vol. 96 s. 189

¹⁹⁹ Rabasa, A. M. and col. (2004): The Muslim World after 9/11. RAND Corporation s. 448

²⁰⁰ <http://www.time.com/time/nation/article/0,8599,187564,00.html>

²⁰¹ http://www.famouspictures.org/mag/index.php?title=American_Taliban

Obžalován byl v deseti bodech obžaloby spiknutí za účelem vraždy občanů USA, za poskytování materiální podpory a zdrojů teroristickým organizacím, za poskytování podpory Talibanu a Al Aidě a užití střelné zbraně a ničivých zařízení při páchání trestných činů. Uznán vinným ve dvou bodech obžaloby a odsouzen 4. října 2002 ke dvaceti letům vězení bez možnosti odvolání.²⁰²

6.2.2 Richard Reid

Dalším extrémistou, s nímž je spojována organizace Tablíghí Džamá'at, je Richard Reid. Byl odsouzený za pokus o zničení osobního letadla náloží ukrytou v botě. Narodil se 12. srpna 1973 do rodiny jamajského imigranta v Londýně. Měl problémové dospívání, v šestnácti letech opustil školu, stal se kriminálním recidivistou, asi desetkrát trestán za krádeže a napadení. V roce 1995 konvertoval k islámu, ke kterému ho přivedl jeho otec. Navštěvoval mešitu Masdžid Ibn Tajmija v Brixtonu a později proslulou mešitu ve Finsbury Park.²⁰³

V období, kdy začal navštěvovat mešitu ve Finsbury Park Reid, stál v jejím čele duchovní Abu Hmza al- Masrí, výrazně protiamerický duchovní obviněný z terorismu a vězněný v USA. Reid odešel do Pákistánu a prodělal zde výcvik i mimo jiné ve výcvikovém táboře Hrakat islami v Lahore. Po návratu získal padělek pasu s nímž cestoval po celé Evropě a dostal se také až do Izraele. Na čas se usadil v Amsterdamu. V listopadu 2001 se vrátil do Pákistánu, kde získal speciálně upravenou obuv pro spáchání atentátu. Pozdější analýzy dokázaly, že se jednalo o stejný typ obuvi a stejnou trhavinu jako v případě atentátníka Saajida

²⁰² http://articles.cnn.com/2002-07-15/justice/walker.lindh.hearing_1_green-prison-jumpsuit-state-prison-walker-lindh?_s=PM:LAW

²⁰³ <http://www.guardian.co.uk/uk/2009/jan/11/muslim-extremists-crime-gangs-london>

Badata, jenž se na atentátu měl též podílet. Těsně před pokusem o atentát pobýval v Belgii a následně se přesunul do Paříže.²⁰⁴

21. prosince 2001 se pokusil nastoupit do letounu American Airlines směřujícího z Paříže do Miami. Při nástupu se jevil podezřele a z tohoto důvodu neprošel bezpečnostní kontrolou. Avšak následujícího dne 22. prosince se mu již kontrolou projít podařilo, přičemž měl na nohou své speciální boty plné plastické trhaviny, a nastoupil tak do letu 63 Paříž-Miami. Krátce po rozdání jídla si jedna letuška všimla, že se pokouší zapálit roznětku, došlo k západu a Reid byl zastaven.²⁰⁵

16. ledna došlo k jeho obžalování z devíti kriminálních případů. 4. října 2002 se Reid k trestným činům přiznal a 31. ledna 2003 byl odsouzen ke třem doživotním trestům. Sám sebe Reid považuje za člena Al-Qaidy a nepřítele Spojených států.²⁰⁶

6.2.3 José Padilla

Jose Padilla se narodil 18. října 1970 v Brooklynu, později se přestěhoval do Chicaga. Stal se členem pouličního gangu a několikrát se dostal do vězení. Byl obžalován ze zabití a během pobytu ve vězení konvertoval k islámu.²⁰⁷ Spřátelil se s extremistickým klerikem Ahmadem Ahmadem Hassouním.²⁰⁸ Během roku 2001 a 2002 pobýval na území Afghánistánu a Pákistánu, kde v Lahore podstoupil výcvik v táboře Harakat Islamí. Za podezření z plánování teroristického útoku pomocí radiologické výbušniny takzvané „dirty bomb“ došlo k jeho zatčení. I přes to, že se jedná o občana Spojených států, ho prezident Bush v květnu 2002 označil za nepřátelského bojovníka bez nároku na civilní soud,

²⁰⁴ <http://www.time.com/time/world/article/0,8599,203478,00.html>

²⁰⁵ Tamtéž

²⁰⁶ http://www.usatoday.com/news/world/2005-04-22-shoe-bomb_x.htm?POE=NEWISVA

²⁰⁷ <http://edition.cnn.com/2002/US/06/11/muhajir.background/index.html>

²⁰⁸ http://articles.cnn.com/2002-06-15/us/padilla.associate_1_abdullah-al-muhajir-dirty-bomb-hassoun-and-padilla?_s=PM:US

arestován ve vojenském vězení. Na nátlak lidsko-právních organizací byl předán civilnímu soudu. Dne 22. ledna 2008 byl odsouzen na 17 let a čtyři měsíce .²⁰⁹

6.2.4 Mohammed Bouyeri

Dalším, jehož jméno je spojováno s Tablíghí Džamá'at, je islamista Mohammed Bouyeri. Narodil se 8. března 1978 v Amsterdamu. Jedná se o druhou generaci imigrantů z Maroka, prožil problémové mládí plné výtržností. Po smrti své matky v roce 2003 začal žít podle šarijatského práva. Nechal si narůst vousy a začal se oblékat do tradiční dželábie. Často navštěvoval mešitu EL Tawhíd a stýkal se s dalšími muslimskými extremisty. S ostatními islamisty založil teroristickou buňku.²¹⁰ Bouyeri je přesvědčený, že jedinou možností muslimů v Nizozemí je ozbrojený džihád, jelikož demokracie je proti islámu. Zavraždění režiséra The van Goga byla podle něho náboženská povinnost.²¹¹

Theo van Gog byl zavražděn 2. listopadu 2004 v Amsterdamu při ranní cestě do práce na kole. Bouyeri ho šestkrát střelil, dále se mu pokusil oddělit hlavu od těla a následně ho pobodal. Krátce po vraždě byl zatčen. 26. července 2005 byl odsouzen na doživotí.²¹²

6.2.5 Útoky v Londýně 7. 7. 2005

7. června došlo ke spáchání sebevražedného útoku, jehož cílem byli cestující londýnskou hromadnou dopravou během ranní špičky. Sebevražedný útok byl spáchán čtyřmi útočníky: Mohammadem Sidiki Khanem, Shehzádem Tanweerem, Hashibem Husainem a Germainem

²⁰⁹ http://articles.cnn.com/2005-03-01/justice/padilla.ruling_1_jose-padilla-donna-newman-enemy-combatant-case?_s=PM:LAW

²¹⁰ <http://www.militantislammonitor.org/article/id/1400>

²¹¹ <http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3974179.stm>

²¹² Tamtéž

Lindsayem. Při útoku zahynulo padesát dva cestujících a přes sedm set jich bylo zraněno.²¹³

V osm hodin a padesát minut explodovala první nálož umístěná v londýnském metru a následně každých padesát sekund explodovaly další dvě nálože. První nálož explodovala na lince Circle ve vlaku metra číslo 204 linky mezi Liverpool street a Aldgate. Druhá nálož explodovala na stejné lince ve vlaku 216, který právě opustil nástupiště ve stanici Edgware a odjížděl směrem k Paddingtonu. Třetí nálož umístěná ve voze metra číslo 311 na lince Piccailly explodovala krátce poté, co souprava opustila stanici King's Cross.²¹⁴

Jednu hodinu po útocích na metro explodovala čtvrtá nálož v autobuse číslo 30, explodovala v blízkosti British Medical Association na Upper Woburn Place.²¹⁵

6.2.5.1 Mohammad Sidique Khan

Sebevražedný útočník, jenž se nacházel ve vlaku číslo 216 a odpálil nálož na Edgwer Road. Výbuch usmrtil sedm osob včetně něho. Narodil se 20. října 1974 v Leedsu ve Velké Británii, ale přestěhoval se do Dewsbury. Otec pocházel z Pákistánu a živil se jako dělník ve slévárně. Střední školu absolvoval na South leeds High School stejně jako jeden z dalších tří útočníků v Londýně, Hasib Hussain. Khan absolvoval Univesitu v Leedsu. Po universitě pracoval jako studijní poradce dětí imigrantů na Hillside Primary School v Leedsu a navíc pracoval jako

²¹³ http://news.bbc.co.uk/2/shared/bsp/hi/pdfs/11_05_06_isc_london_attacks_report.pdf

²¹⁴ http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/england/london/4674469.stm

²¹⁵ http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/england/london/4674469.stm

dobrovolník v komunitním středisku Hamara Healthy Living Center, kde se věnoval činnosti s mládeží.²¹⁶

Khan se účastnil výcviku v táborech v Pákistánu a Afghánistánu. V roce 2001 se údajně účastnil výcviku v zacházení s výbušninami v pákistánském táboře. Udržoval kontakty s islamisty v USA. V roce 2003 navštívil Izrael, kde měl údajně pomáhat při sebevražedném útoku 30. dubna 2003 v baru Mike's place v Tel Avivu.²¹⁷ Krátce před útoky v Londýně byl zachycen na bezpečnostních kamerách na letišti v Karáčí s Šehzádem Tnwiřem, dalším útočníkem, třetí z útočníků Hasib Hussai se v té době již byl v Karáčí.²¹⁸

6.2.5.2 Šehzád Tanwér

Tanwer se nacházel v prvním vlaku číslo 204 a odpálil nálož mezi Liverpool Street a Aldgate. Usmrtil osm osob včetně sebe. Narodil se 15. prosince 1982 v Bratfordu ve Velké Británii do rodiny přistěhovalců z Pákistánu. Od dětství byl pohybově a sportovně nadaný, na Leeds Metropolitan University absolvoval sportovní vědy a v roce 2004 odcestoval studovat islámské vědy do Pákistánu.²¹⁹ Studoval na Madrasse v Lahore. Ještě před odjezdem do Pákistánu absolvoval pouť do Mekky. Navštěvoval Masdžid-e Umar v Bradfordu, stejnou mešitu jako Mohammad Sidique Kha a Hasib Husain. Stejně jako Khan pracoval v komunitním středisku Hamara Healthy Living Center. Společně s dalšími dvěma útočníky byl těsně před útoky v Londýně v Pákistánu.²²⁰

²¹⁶ <http://www.guardian.co.uk/uk/2006/apr/09/july7.uksecurity>

²¹⁷ web.archive.org/web/20050721023228/http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L18298999.htm

²¹⁸ <http://www.guardian.co.uk/uk/2005/jul/19/july7.pakistan>

²¹⁹ <http://www.guardian.co.uk/uk/2005/jul/15/july7.uksecurity6>

²²⁰ <http://www.guardian.co.uk/uk/2005/jul/13/july7.uksecurity7>

6.2.5.3 Hasib Hussain

Cestoval v autobusu číslo 30 a usmrtil čtrnáct cestujících včetně sebe. Byl nejmladším ze čtveřice atentátníků, narodil se 16. září 1986 v Leedsu do rodiny přistěhovalců z Pákistánu. Byl vynikajícím studentem a začal navštěvovat Thomas Danby College v Leedsu. Aktivně hrál fotbal a kriket. Od roku 2003 začal navštěvovat mešitu Masdžid-e Umar v Bradfordu, kde došlo pravděpodobně k jeho seznámení s ostatními útočníky.²²¹

6.2.5.4 Germaine Lindsay

Jeho nálož explodovala po opuštění stanice King's Cross a při jeho útoku přišlo o život dvacet sedm cestujících včetně jeho samotného. Narodil se 23. září 1985 na Jamajce a ve věku pěti let se s rodinou přestěhoval do Velké Británie do Daltonu v západním Yorkshiru. údajně to byl násilnický drogový dealer, který konvertoval na islám. Několikrát se oženil. Udržoval kontakty s klerikem Abdulahem Faisalem, nesnášenlivým klerikem, který byl vykázán z Velké Británie.²²²

6.3 Abbey Mills Mosque

Před několika lety vyvolal plán odnože Tablíghí Džamá'at vybudovat mešitu a největší středisko organizace v celé Evropě na místě mešity Masdžid-e Ijlás v londýnské části Stratford. Toto megalomanské dílo by se mělo rozprostírat na ploše sedmi a půl hektaru a mešita by měla sousedit s olympijským parkem.²²³

²²¹ http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/4704427.stm

²²² http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/4689739.stm#

²²³ <http://www.christiantoday.com/article/calls.to.close.london.megamosque.site.amid.contamination.revelations/11983.htm>

V roce 1996 charitativní organizace Andžuman-e Islahul Muslimeen, domovská organizace Tablíghí Džamá‘at, zakoupila na tento projekt pozemek bývalé chemické továrny za více než milion a půl liber, v roce 2000 se objevili prvotní informace o plánu na tak velkolepý projekt. Toto centrum by mělo pojmout dvanáct tisíc věřících, navíc by jeho součástí mělo být návštěvnické centrum, konferenční středisko, potřebné kapacity na parkování, zhruba 300 míst, a nový vstup do stanice metra. Součástí projektu by měla být škola pro pět set žáků, VIP prostory s luxusními apartmány a dále pak i 40 metru vysoký minaret.²²⁴

Jednou z kontroverzních věcí kolem celé výstavby je pozemek, na kterém by měl komplex stát. Až do konce osmdesátých let na něm stály chemické závody a půda pod nimi nebyla dostatečně sanovaná. Podle zprávy agentury zabývající se životním prostředím je tamější půda i ložiska spodních vod zasažena olovem, rtuť, arsenem, ropnými látkami a také azbestem. Podle představitelů Andžuman-e Islahul Muslimeen by mělo k asanaci celého území dojít, čímž argumentují proti odpůrcům, jelikož by z jejich projektu měla přínos celá místní komunita.²²⁵

Otazník také panuje nad financováním celého projektu, neboť Andžuman-e Islahul Muslimeen měla do komplexu investovat pouhých pět set tisíc liber. Spekuluje se nad možným financováním ze Saudské Arábie, kdy již před lety Světová muslimská liga spolufinancovala výstavbu stávajícího střediska Markazi Masdžid v Dewsbury. Tablighi Džamá‘at samo tvrdí, že většina prostředků bude vybrána skrze drobné dary muslimů v Londýně.²²⁶

²²⁴http://www.thisislocallondon.co.uk/intheboroughs/boroughnews/1006186.megamosque_planning_dead_line_missed/

²²⁵<http://www.christiantoday.com/article/calls.to.close.london.megamosque.site.amid.contamination.revelations/11983.htm>

²²⁶<http://www.guardian.co.uk/society/2006/sep/24/communities.religion>

Jako okamžitá reakce byla zřízena online petice, která vyzývala ministerského předsedu, aby došlo k zastavení výstavby. V této petici bylo nasbíráno dvě stě padesát podpisů, jejichž velkou část tvořily podpisy muslimů, než byla výstavba zastavena. Vláda přenechala tento problém k řešení dané části Londýna Newham s prohlášením nutnosti samotného vyjádření místní komunity k výstavbě. Zastáncem výstavby byl bývalý starosta Londýna Ken Livingstone, jenž tvrdil, že argumenty opozice nejsou založeny na skutečnosti a projekt není tak megalomanský jak se společnosti prezentuje.²²⁷

V roce 2007 najala organizace Andžuman-e Islahul Muslimeen PR agenturu Indigo Public Affairs, která se specializuje na obtížné situace. V návaznosti na to se pokusila PR agentura změnit image projektu, dokonce byl založen kanál na webové stránce youtube²²⁸, kde měly být umístěny video příspěvky, které by zmenšily obavy z výstavby. V srpnu 2007 proběhlo veřejné setkání s přívrženci a odpůrci výstavby v Ithaca House ve Stratfordu.²²⁹

Podle Riverine center, zastupující Tablíghí Džamá'at, se nejedná o strašáka v podobě obří mešity, ale jde o propojení sekulárního prostoru s náboženskými prostory. Argumentují potřebou komunitního centra a mešity v oblasti. Podle jejich prohlášení nová mešita a centrum zatraktivní prostor a nemá sloužit pouze věřícím. Pozemek, na němž by měl komplex stát, byl navíc od osmdesátých let nevyužívaný a v neposlední řadě by výstavba měla zlepšit i ekonomickou situaci v místní čtvrti. Nespornou výhodou je podle Riverine center i blízkost s olympijským parkem. Kromě tohoto komplexu slibují rovněž další projekty, které by pomohly rekultivovat místní oblast.²³⁰

²²⁷ <http://www.expatsvoice.org/forum/archive/index.php/t-3339.html>

²²⁸ <http://www.youtube.com/profile?user=AbbeymillsMosque>

²²⁹ <http://riverinecentrenewham.co.uk/about/>

²³⁰ Tamtéž

Na svých internetových stránkách Riverine center uvádí, že by se během nejrušnějších dnů, nemělo v mešitě vyskytovat více než dva tisíce věřících, avšak pravděpodobně se tento počet bude postupem času zvyšovat. Pouze v případě výročních setkání, zmiňují jeden případně dva dny, se počet příslušníků Tablíghí Džamá'at může rozrůst až na devět tisíc. Mistrně přitom zmiňují analogii se situací s nedaleko sídlícím stadionem fotbalového klubu West Ham United a olympijského parku, jelikož obě tato místa navštěvuje mnohonásobně větší počet návštěvníků. Kapacita stadionu West Ham United činí třicet čtyři tisíc míst a Olympijské hry má navštívit přes půl milionu lidí, pět set atletů a pracovat by zde mělo přes sto tisíc zaměstnanců.²³¹

Dalším bodem jejich argumentace je, že příliv věřících nebude mít vliv na dopravu v oblasti, většina se bude zdržovat v mešitě jen po čas modlitby a místní infrastrukturu to nezatíží.

Mimo mešity mají v záměru vystavět komunitní prostory pro:

- pořádání svatebních obřadů, pohřbů a podobných aktivit
- náboženskou školu
- sportovní zařízení
- nákupní prostory
- knihovnu
- v projektu je zahrnut veřejný prostor
- ubytovací prostory pro návštěvníky
- galerii
- bytové jednotky

Rozptylují obavy o ovlivnění her, jelikož v době pořádání her ještě nebude výstavba dokončena.²³²

²³¹ <http://riverinecentrenewham.co.uk/about/faqs/>

²³² Tamtéž

Presentují Tablíghí Džamá'at jako mírumilovnou, otevřenou organizaci s důrazem na komunitní činnost odmítající jakékoliv spojitosti s islamismem. Riverine center tvrdí, že hrazení výstavby bude probíhat z darů místní muslimské komunity, nehledají žádné sponzory.²³³

Mezi odpůrce výstavby mešity se připojil i Ghajasuddin Siddiquí, spoluzakladatel Muslim Parliment of Great Britania, jenž se vyjádřil ve smyslu, že Británie nepotřebuje další mešitu, ale že je potřeba větší integrace mezi stávajícími a mezi veřejností. Sidiqího obavy sdílí i Ifrán Al-Alawí, ředitel evropské odnože Center for Islamic Pluralism, jenž má starosti z činnosti Tablíghí Džamáat. Ironií je fakt, že Ghajasuddin Siddiquí podpořil stavbu proti SImanu Rašdímu. Pochopitelně se objevují i obavy o účel stavby, jelikož mezi veřejností je velice malé povědomí o hnutí Tablíghí Džamá'at a sama FBI ji považuje za náborové středisko pro Al-Qaidu.²³⁴

Nehlasitějším odpůrcem celého projektu je místní křesťanský radní Alan Craig, iniciátor petice a autor webových stránek www.megamosquenothanks.com. Podle informačního letáku jeho skupina Mega Mosque No Thanks stojí proti záměru Tablíghí Džamá'at, jelikož ji vnímá jako nebezpečnou sektu se skrytými sklony k extremismu. Argumentuje tvrzením, že je Tablíghí Džamá'at ve Francii považovaná za předpokoj k fundamentalismu (ve významu extremismu), obávají se zneužití tolerance demokratické společnosti islámským radikalismem. Hnutí Tablíghí Džamá'at prezentují jako nebezpečně rostoucí sílu, jež není možné spolehlivě kontrolovat pro její neformální působení. Jako problém vnímají jejich postoj k ženám a jejich podřízení manželovi. Skupiny v Pákistánu považují za příslušníky Tálibánu. Varují před jejich

²³³ <http://riverinecentrenewham.co.uk/about/faqs/>

²³⁴ www.thisislondon.co.uk/standard/article-23447906-details/%27We+don%27t+need+this+Olympics+mosque%27/article.do

protikřesťanskými postoji. To celé shrnují varováním, že mešita v Londýně by se stala jejich ústřední centrálou.²³⁵

Nutno zmínit, že v souvislosti aktivit Alana Craiga, se na internetovém kanálu youtube objevilo video s jeho nekrologem. Bylo to dílo jednoho z podporovatelů výstavby mešity známého pod přezdívkou Abdullah1425. Tento incident celé kauze rozhodně neprospěl.²³⁶

V dubnu 2011 bylo vyneseno rozhodnutí v odvolání Andžuman-e Islahul Muslimeen ve prospěch stavby, jejímž předmětem byl požadavek na zastavení stavbu z důvodu nedostatku stavebních povolení pro budovu nynější provizorní mešity a nedodržení stavebních předpisů. Stavební povolení je provizorně povoleno na dva roky. Mega Mosque No Thanks se však nevzdávají a plánují další akce.²³⁷

²³⁵ <http://www.megamosquenothanks.com>

²³⁶ <http://www.megamosquenothanks.com/sites/default/files/MMNT-Leaflet.pdf>

²³⁷ <http://www.megamosquenothanks.com/>

7 Závěr

Hnutí Tablíghí Džamá'at, které vzniklo v polovině třicátých let dvacátého století v Indii, sehrálo významnou úlohu při obrodě islámu na indickém subkontinentu. Po smrti zakladatele hnutí Muhammada Iljáse, za jeho nástupců Muhammada Jusúfa a In'ámul Hasana, se z původně lokální indické organizace stala transnacionální globální silou mezi muslimy po celém světě.

Hnutí získalo svou dynamiku především jednoduchým pojetím principů islámu formulovaných v doktríně šesti bodů, a bez složité hierarchizované organizace pomáhalo znovu oslovit nepraktikující muslimy skrze misijní činnost uvnitř ummy.

Postupně se organizace prosazovala za hranicemi indického subkontinentu a pronikala do Evropy, na Blízký východ a hlouběji do Afriky, do Jihovýchodní Asie, Severní Ameriky až se etablovala ve většině světa. V každém prostředí, kde zapustila kořeny, se vyvíjela různorodě. V jižní Africe je spojena takřka výhradně s přistěhovalci z Indie a Pákistánu, zatím co v subsaharském prostoru se svébytně prosazují skupiny bez většího vlivu misionářů z indického subkontinentu. Navíc se zde daří ve větší míře oslovovat univerzitní mládež, zatím co ve většině oblastí je Tablíghí Džamá'at spojena s prostými nevzdělanými komunitami. Ve Francii je hnutí aktivní především mezi přistěhovalci z Maghribu. USA a Kanada je stejně jako Velká Británie doménou Indů a Pákistánců.

Pro masové šíření hnutí má veliký význam i pořádání výročních setkání Idžtima. Konají se po celém světě každý rok a největší probíhá v Bangladéši ve městě Tongi.

I když je podle ideologie organizace zásadně apolitická, v západním světě je na ní pohlíženo s podezřením ze zapojení do mezinárodního terorismu. Existují nepřímé vazby mezi hnutím a například se dvěma útočníky Šehzádem Tanwírem a Mohammadem Sidíqí Khanem ze sebevražedných atentátů spáchaných na londýnskou veřejnou hromadnou dopravu 7. července 2005.

Problematickým se jeví většinový odpor ke sdělovacím prostředkům, organizace se většinové společnosti zdá uzavřená a krajně podezřelá. Tablíghí Džamá'at musel svůj negativní postoj změnit z důvodů negativního ohlasu veřejnosti na stavbu obřího komplexu s mešitou v Londýně. Díky negativnímu ohlasu médií byla donucena k větší komunikaci s místními obyvateli.

Je tedy skutečností, že se jedná o jedno z nejaktivnějších a nejmasověji šířených islámských hnutí na světě, na druhou stranu jeho působení v zemích v Evropě a Americe vyvolává určité napětí.

8 Seznam použité Literatury

8.1 Monografie

Ayoob, M. (2008): The Many Faces of Political Islam. The University of Michigan Press

Hrbek, I. (2000): Korán. Praha: Academia

Jenkins, P.(2007): God's Continent, Christianity, Islam and Europe's Religious Crisis. Oxford University Press

Kepel, G. (2008): Beyond Terror and Martyrdom. Harvard University Press

Kropáček, L. (1970): Moderní islám I. Praha: Státní pedagogické nakladatelství

Masud, K. M. (2000): Travellers in Faith: Studies of the Tablighi Jama at As a Transnational Islamic Movement for Faith Renewal. Brill.

Maulana Aashiq Illahi: Six Fundamentals

Mohammad- Arif, A. (2002): Salaam America, South Asia Muslims in New York. London: Anthem Press

Rabasa, A. M. and col. (2004): The Muslim World after 9/11. RAND Corporation

Roul, A. (2009): Transnational Islam in India: Movements, Networks, and Conflict Dynamics. Seattle: The National Bureau of Asian Research.

Mandaville, P. (2009): Transnational Islam in South and Southeast Asia: Movements, Networks, and Conflict Dynamics. Seattle: The National Bureau of Asian Research.

Tauer, F. (2006): Svět islámu. Praha: Nakladatelství Vyšehrad

Trimingham, J. S. (1971): The Sufi orders in Islam. London: Oxford University Press

8.2 Odborné články (JSTOR a Ebesco)

Alexiev, A. (2005): Tablighi Jamaat: Jihads Stealthy Leions. Middle East Quarterly.

Ali, J. A. (2010): Tabligh Jamáat: A transnational movement of Islamic faith renegeration. European journal of Economic and politica Studies 3:

Ali, J.A. (2003): Islamic Revivalism: The case of Tablighi Jmaat. Journal of minority Affairs Vol. 23

Ali, J.(2006): Islamic Revivaism: A Study Of The Tablighi Jammatt In Sydney. University of New South Wales

Dickson, R. (2009): The Tablighi Jama'at in Southwestern Ontario: Making identities and networks in Canadian urban space. Contemporary Islam 3

Gallis, P. and col. (2005): Muslim in Europe: Integration Policies in Selected Countries. Congres Research Service

Grillo, R. (2004): Islam and Transnationalism. Journal of Ethnic and Migration Studies Vol. 30

Hermansen, M. (2008): Said Nursi and Maulana Ilis: Examples of Pietistic Spirituality among Twentieth-Century Islamic Movements. Islam and Christian- Muslim Relations Vol. 19

Horstmann, A. (2007): The Inculturation of Transnational Islamic Missionary Movement: Tablighi Jamaat al-Dawa and Muslim Society in Southern Thailand. Journal fo Social Issues in Southeast Asia Vol. 22

Janson, M. (2005): Roaming about for Gods sake: The upsurge of the Tablighí Jamá'at in the Gambia. Journal of religion in Africa vol. 35

Leonard, K. (2009): Transnational and Cosmopolitan Forums of Islam in the West. Harvard Middle Eastern and Islamic Review 8

Metcalf, B. D. (1993): Living Hadith in the Tablighi Jama'at. The Journal of Asian Studies Vol. 52

Schrijver, P. (2007): The War on Terror in a Haze of Dust. Journal of Contemporary African Studies vol. 25

Sikand, Y. (2006): The Tablighí Jama'át and Politics: A Critical Re-Appraisal. The Muslim World Vol. 96

Sikand, Y. (1999): Women an the Tablíghí Jamá'at. Islam and Christian-Muslim Relations Vol 10

Turner, S. (2009): „These Young Men Show No Respect for Local Customs“- Globalisation and Islamic Revival in Zanzibar. Journal of Religion in Africa 39

Vahed, G. (2003): Contesting orthodoxy: The Tablíghí-Sunni conflict among south African Muslims in the 1970s and 1980s. Journal of muslim minority affairs vol. 23

8.3 Internetové zdroje

<http://islamonline.net/en/559> (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.sunniforum.com/forum/showthread.php?39638-Islam-and-Women-The-Case-of-the-Tablighi-Jama-at> (cit. 22. 6. 2012)

ijtpakistan.webs.com (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.foietpratique.org/> (cit. 22. 6. 2012)

<http://tablighijamaatijtema.blogspot.cz/2012/03/bishwa-ijtema-tongidakhabangladesh.html> (cit. 22. 6. 2012)

<http://tablighijamaatijtema.blogspot.cz/2012/03/bijnor-ijtima-uttar-pradeshindia.html> (cit. 22. 6. 2012)

<http://tablighijamaatijtema.blogspot.cz/2012/03/bhopal-ijtimaijtemamadhya-pradeshindia.html> (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.time.com/time/nation/article/0,8599,187564,00.html> (cit. 22. 6. 2012)

http://www.famouspictures.org/mag/index.php?title=American_Taliban (cit. 22. 6. 2012)

http://articles.cnn.com/2002-07-15/justice/walker.lindh.hearing_1_green-prison-jumpsuit-state-prison-walker-lindh?s=PM:LAW (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.guardian.co.uk/uk/2009/jan/11/muslim-extremists-crime-gangs-london> (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.time.com/time/world/article/0,8599,203478,00.html> (cit. 22. 6. 2012)

http://www.usatoday.com/news/world/2005-04-22-shoe-bomb_x.htm?POE=NEWISVA (cit. 22. 6. 2012)

<http://edition.cnn.com/2002/US/06/11/muhajir.background/index.html> (cit. 22. 6. 2012)

http://articles.cnn.com/2002-06-15/us/padilla.associate_1_abdullah-al-muhajir-dirty-bomb-hassoun-and-padilla?_s=PM:US (cit. 22. 6. 2012)

http://articles.cnn.com/2005-03-01/justice/padilla.ruling_1_jose-padilla-donna-newman-enemy-combatant-case?_s=PM:LAW (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.militantislammonitor.org/article/id/1400> (cit. 22. 6. 2012)

<http://news.bbc.co.uk/2/hi/europe/3974179.stm> (cit. 22. 6. 2012)

http://news.bbc.co.uk/2/shared/bsp/hi/pdfs/11_05_06_isc_london_attacks_report.pdf (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.guardian.co.uk/uk/2006/apr/09/july7.uksecurity> (cit. 22. 6. 2012)

web.archive.org/web/20050721023228/http://www.alertnet.org/thenews/newsdesk/L18298999.htm (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.guardian.co.uk/uk/2005/jul/13/july7.uksecurity7> (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.guardian.co.uk/uk/2005/jul/15/july7.uksecurity6> (cit. 22. 6. 2012)

http://news.bbc.co.uk/2/hi/south_asia/4704427.stm (cit. 22. 6. 2012)

http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/england/london/4674469.stm (cit. 22. 6. 2012)

http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/politics/4689739.stm# (cit. 22. 6. 2012)

http://www.thisislocallondon.co.uk/intheboroughs/boroughnews/1006186.megamosque_planning_deadline_missed (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.christiantoday.com/article/calls.to.close.london.megamosque.site.amid.contamination.revelations/11983.htm> (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.guardian.co.uk/society/2006/sep/24/communities.religion> (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.expatsvoice.org/forum/archive/index.php/t-3339.html> (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.youtube.com/profile?user=AbbeymillsMosque> (cit. 22. 6. 2012)

<http://riverinecentrenewham.co.uk/about/> (cit. 22. 6. 2012)

<http://riverinecentrenewham.co.uk/about/faqs/> (cit. 22. 6. 2012)

<http://riverinecentrenewham.co.uk/about/faqs/> (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.megamosquenothanks.com/sites/default/files/MMNT-Leaflet.pdf> (cit. 22. 6. 2012)

www.thisislondon.co.uk/standard/article-23447906-details/%27We+don%27t+need+this+Olympics+mosque%27/article.do (cit. 22. 6. 2012)

<http://www.megamosquenothanks.com/> (cit. 22. 6. 2012)

9 Resume

My diploma thesis deals with transnational islamic movement Tablighi Jaamat. Work follows the origin of movement in colonial Brithish India, following the life and work of the founder Muhammad Iljas and situation after his death. In the second chapter highlights the rituals, ideology, important religious books and role of woman in movement activities. An important chapter is to extend the movement beyond the borders of India and gradually spread to all over the world. Crucial question is whether the organization has close ties to terrorist organizations or not. At the end of the thesis deals terrorist attacks and those that are committed because they are at in relation to the action of Tablighi Jamaat movemement.